

ناتوی فرهنگی در خانواده‌های مذهبی و راهکارهای مقابله با آن

سمیرا سقلاطون

کارشناسی الهیات، دبیر آموزش و پرورش شهرستان دشتیاری samira.saghlatoon@gmail.com

چکیده

پژوهش به منظور تبیین ناتوی فرهنگی در خانواده‌های مذهبی و راهکارهای مقابله با آن، سامان یافته است. این تحقیق به لحاظ ماهیت از نوع نظری (کتابخانه‌ای) در مقابل میدانی (تجربی) است و از لحاظ شیوه اجرا توصیفی است. ناتوی فرهنگی به سلسله اقدامات نرم افزاری به کمک سخت افزارها گفته می‌شود که دشمن یک جامعه، برای تسلط بر فرهنگ غالب و سنتی و تغییر فرهنگ جامعه هدف انجام می‌دهد. یکی از اهداف ناتوی فرهنگی، نفوذ در خانواده‌های مذهبی با استفاده از روش‌هایی مانند ایجاد حس خودکم بینی و خود باختگی، القای یأس و ناامیدی، جوسازی و شایعه پراکنی است. در این پژوهش مفهوم و مرز مفهوم ناتوی فرهنگی به طور دقیق و کامل تبیین شده و راهکارهایی برای مقابله با آن ارائه شده است. از مهمترین این راهکارها عبارتند از: تکیه بر فرهنگ اصیل و اسلامی، خودباوری فرهنگی، انزجار و نفرت از فرهنگ بیگانه، نهادینه کردن فرهنگ اسلامی، جایگزین کردن تولیدات داخلی به جای تولیدات و ساخته‌های بیگانه، آموزش ساده زیستی و زندگی همراه با قناعت به زوج‌های جوان، آموزش عملی و تئوری آموزه‌های اسلام به کودکان از ابتدای طفولیت. همچنین در این پژوهش وظایف نهادها و اقشار مختلف در عرصه فرهنگی مشخص شده است.

کلیدواژه‌ها: ناتوی فرهنگی، تهاجم فرهنگی، ناتو، فرهنگ، خانواده..

مقدمه

دشمن همواره با سنگ اندازی‌های خود قصد داشته، جلوی هرگونه پیشرفتی را در جوامع اسلامی بگیرد. در صدر اسلام با جنگ‌های سخت و طاقت فرسا، قصد قطع ریشه اسلام را داشته و اکنون با هر دسیسه‌ای -خصوصاً جنگ‌های نرم- این هدف را دنبال می‌کند. کشور اسلامی ایران به علت جایگاه و موقعیت استراتژیک خود همواره مورد حمله دشمنان بوده است. نمونه کوچک حمله دشمن را می‌توان در هشت سال دفاع مقدس مشاهده نمود و اما اکنون با پیشرفت‌های عظیم ایران اسلامی دشمنان روز به روز عرصه‌ی تاخت و تاز خود را در مسائل فرهنگی و غیرفرهنگی بیشتر می‌نمایند. یکی از مهم‌ترین هدف‌های دشمن، خانواده‌های مسلمان می‌باشد و به هر وسیله‌ای سعی بر این دارد که این سنگر را واژگون نموده و اهداف خود را در زمینه دست اندازی به فرهنگ اصیل اسلامی، جامعه عمل ببوشاند. دشمن در این راه از مرموزانه‌ترین و پیچیده‌ترین برنامه‌ها -از جمله ناتوی فرهنگی- استفاده می‌نماید. تفکر ناتوی فرهنگی به سال ۱۹۲۰ میلادی بر می‌گردد که فولر مورخ و تحلیل‌گر نظامی بریتانیایی امکان جایگزینی اقداماتی نظیر زایل کردن خرد انسانی، مغشوش کردن هوش انسانی و مضمحل کردن حیات معنوی و اخلاقی یک ملت به وسیله نفوذ در اراده آنها را، با وسایل سنتی جنگ ادعا کرد. در آن زمان، این ادعا توجه چندانی را به خود جلب نکرد. بیست سال بعد که بریتانیایی‌ها درگیر تلاش گسترده‌های در زمینه تبلیغات نظیر آنچه فولر پیش‌بینی کرده بود- شدند، اصطلاح «جنگ سیاسی» را به کار بردند. از سال ۱۹۴۷ تا کنون مرکز اطلاعاتی آمریکا (سیا) برای مسلط شدن بر دنیا و کنترل افکار عمومی آمریکا و سایر نقاط جهان، اعمال روشها نوین و ارائه خدمات در پوشش ابزارها و تجهیزات مدرن را در دستور کار خود دارد. این مرکز با گسترش فعالیت‌های خود به یک شبکه مخفی وسیع و پیچیده تبدیل شد. هدف از این حمله‌ها و ناتوی فرهنگی چیزی جز در دست گرفتن فرهنگ غالب کشور یعنی اسلام نیست. چون اسلام برای دشمنان، سدی است نفوذ ناپذیر. البته اگر خانواده‌های مذهبی جامعه اسلامی، که مهم‌ترین هسته جامعه را تشکیل می‌دهند، دچار آسیب شود، رخنه‌ای عظیم در جامعه‌ی اسلام ایجاد می‌شود که مرمت آن ناممکن خواهد بود. به همین جهت باید مراقب خانواده‌ها بود تا هیچ گونه آسیبی نبینند. این مراقبت نیازمند آگاهی خانواده از این خطر عظیم و سپس به کارگیری راهکارهایی برای نجات از این تهاجم و ناتوی فرهنگی است که به آهستگی و بسیار ظریف عمل نموده و تیشه به ریشه عقاید انسان می‌زند. بدون آن که فرد متوجه تغییر رفتار و عقاید خود در گذر زمان بشود. لذا نیاز به آگاهی و رهایی از غفلت و به کار بستن راهکارها ضروری می‌نماید. دشمن در راهبردهای نرم فرهنگی همواره تلاش خود را معطوف خانواده‌ها می‌کند. برای مقابله با ناتوی فرهنگی می‌بایست راهکارهایی قوی ارائه شود تا مانع از هم گسیختگی خانواده‌ها بشود. موضوع این تحقیق ناتوی فرهنگی در خانواده‌های مذهبی و راه کارهای مقابله با آن می‌باشد.

بیان مساله

فرهنگ هر جامعه با فرهنگ جامعه‌های دیگر متفاوت است و جامعه اسلامی هم از این قاعده مستثنی نیست. فرهنگ یکی از تعیین کننده‌ترین عوامل مؤثر بر شخصیت افراد است. هر فرهنگ دارای خصوصیات، ارزش‌ها، پدیده‌ها و انتظارهای ویژه‌ای است که در مجموع شخصیت فرد را شکل می‌دهند. در واقع فرهنگ مجموعه یکپارچه دانش، عقیده و رفتار انسان است که از نسلی به نسل بعدی منتقل می‌شود و از طریق یک رشته انتساب‌ها، سنت‌ها، آداب، عقاید و ارزش‌های مشترک، هنجارهایی برای زندگی انسان پدید می‌آورد (شریفی‌نیا، ۱۳۹۲، ص ۱۸). ناتوی فرهنگی به سلسله اقدامات نرم افزاری به کمک سخت افزارها گفته می‌شود که هدف آن تسلط بر فرهنگ غالب و سنتی و تغییر فرهنگ خودی است. برنامه دشمن برای خانواده‌های مذهبی که تعالیم الهی در آن نهادینه شده، گرفتن تدریجی ارزش‌ها می‌باشد. از جمله تغییر نوع پوشش، تغییر روابط محرم و نامحرم و غیره. با توجه به بیانات مکرر مقام معظم رهبری در خصوص مقابله با تهاجم فرهنگی و با در نظر گرفتن پیشرفت سریع دشمن در این ناتوی فرهنگی و خصوصاً پیشرفت تا بدین حد که حتی خانواده‌های مذهبی از این حمله بی نصیب نمانده‌اند، لذا لازم است تا با هدف روشنگری در رابطه با حمله و جنگ نرم دشمن، خانواده‌های مؤمن و دین دار را از نظر بی هویت کردن جوانان شیعه از راه‌های مختلف مطلع ساخته و نیز راه کارهایی برای مقابله با این حملات فرهنگی ارائه داده شود.

روش تحقیق

مطالب این تحقیق به صورت کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده است. این تحقیق به صورت بنیادی بوده و روش آن توصیفی است.

مبانی نظری

در تمام تاریخ بشر، خانواده به عنوان مهد گسترش و انتقال ارزش‌ها و هنجارهای نظام اجتماعی از نسلی به نسل دیگر است. در موارد بسیاری الگوی زندگی و رفتارهای اجتماعی فرزندان والدین آن‌ها هستند. به همین دلیل مهم‌ترین هدف برای نابودسازی یک جامعه و فرهنگ آن نابودسازی افراد از طریق برهم زدن آرامش روانی، اجتماعی و اقتصادی آن‌هاست. که این هدف در جایی ممکن نیست مگر در خانواده که در ابتدا به این موضوع پرداخته می‌شود.

ماهیت خانواده

خانواده در لغت: خانواده در لغت به معنای اهل خانه، اهل البیت، دودمان به کار رفته است.^۱ خانواده: سپر آهنین است و برای مرد، نیروی مطمئن.^۲

لغت خانواده در قرآن: واژه‌ی بیت به معنای خانه، ۷۱ بار به همراه مشتقات آن در صیغه‌های بیت و جمع آن بیوت در قرآن کریم آمده است این کلمات در ۱۲ مورد مصداق بیت الله یعنی کعبه خانه خدا، ۲ مورد برای بیت عتیق، ۲۰ مورد بیت معمور و باقی بر معنای خانه همان محیط مخصوص زندگی خانواده آمده است. با نظر به آیات الهی و پرداختن آیات متعددی در قرآن به کلمه‌ی بیت چنین به دست می‌آید که این مکان متصف محدود که محل زیست جمعی بشر و اولین محیط رشد و پرورش وی است، مورد عنایت حق بوده و برحسب کارایی و جایگاهش از اهمیت به سزایی برخوردار است.^۳ خانواده در اصطلاح: تاکنون تعاریف گوناگون برای خانواده ارائه شده است که عموماً براساس دو نکته بیان گردیده است؛ یکی ساختارهای موجود خانواده که تاریخ از آن یاد کرده است و دیگری انتظاراتی که از کارکرد خانواده بوده و هست.

- خانواده متشکل از افرادی است که از طریق پیوند زناشویی، هم‌خونی یا پذیرش فرزند با یکدیگر به عنوان زن، مادر، پدر، شوهر، برادر، خواهر و فرزند؛ دارای ارتباط متقابل هستند؛ فرهنگ مشترک پدید می‌آید و در واحد خاص زندگی می‌کنند.
- خانواده همچون گروهی از افراد است که روابط آنان با یکدیگر بر اساس هم‌خونی شکل می‌گیرد و نسبت به یکدیگر خویشاوند محسوب می‌شوند.
- خانواده گروهی از افراد است که از طریق خون، ازدواج یا فرزندخواندگی به هم پیوند خورده و نقش اجتماعی اصلی آنها تولید مثل است.

سازمان ملل متحد در آمار جمعیتی خود، خانواده را چنین تعریف می‌کند:

خانواده یا خانوار بر گروه دو یا چند نفره اطلاق می‌شود که با هم زندگی می‌کنند، درآمد مشترک برای غذا و دیگر ضروریات زندگی دارند و از طریق خون، فرزندخواندگی یا ازدواج با هم نسبت دارند.^۴

اولین مفهوم مشترکی که از مجموعه تعاریف ذکر شده و در ده‌ها تعریف ارائه شده‌ی دیگر استنباط می‌شود این است که خانواده پیوند عمیق و پایدار جسمی و روحی چند نفر برای زیستن در فضای واحد است. یعنی بدون تحقق این پیوند، خانواده معنایی ندارد، قوام این بنا به میزان پیوند اعضای آن بستگی دارد؛ بنابراین جهت تعالی کارهایی خانواده لازم است بر تحکیم پیوند در روابط اعضای خانواده تأکید شود. فلذا تحکیم روابط در خانواده از جمله مهم‌ترین مسائل در سلامت و رشد فرد و همچنین پویایی و توسعه همه جانبه جامعه است.

^۱ - محمد معین، همان، ص ۴۷۸

^۲ - سیدعلی اکبر، قرشی، القاموس قرآن، تهران، دارالکتاب اسلامی، ۱۳۵۲، ج ۵، ص ۱۰۵

^۳ - اکرم حسینی، معناشناسی خانواده، کتاب زنان، شماره ۲۶، ۱۳۸۴، ص ۴۸

^۴ - اکرم حسینی، همان، ص ۵۰

خانواده خمیر مایه و هسته نخستین پایگاه و چکیده هر یک از جامعه‌های انسانی است؛ و محال است که جامعه‌ای پدید آید و یا پایگاهی زیر این آسمان کبود به دست آورد و نهاد خانواده در میان نباشد. چرا که این برجستگی جامعه از رشد و تعالی فرهنگی و تمدن افراد جامعه نشأت می‌گیرد. همچنین چنان که اعضای خانواده‌های این جامعه بر رکود و عقب‌گردی فکری و علمی دچار شوند، این جامعه در معرض نابودی و سیر نزولی قرار می‌گیرد.^۱

اهمیت خانواده از دیدگاه اسلام

در اسلام خانواده نظامی دارد و برای هر یک از اعضای آن وظیفه‌ی خاصی معین شده است و این نظام از جانب کسی تعیین شده که خود خالق بشر و آشنایی به تمام روحمیات و خلقیات اوست و دقیقاً آگاه است که چه روش و راهی سعادت دنیا و آخرت او را تأمین می‌نماید.^۲

و این نگرش اسلام و خانواده، نگرشی درست، اصیل و همراه با اهتمام است که در آن خانواده اصل قرار داده شده و به هم زدن بنیان خانواده یا آشفته نمودن آن جزء بدترین کارها محسوب می‌شود به همین دلیل است که خانواده را محل سکونت و آرامش روانی و انس و تکامل دو زوج با یکدیگر مطرح می‌کند و آن را جایی می‌داند که انسان در آن معنا می‌یابد «خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا...»

و نیز خانواده را کانونی مقدس می‌شمارد چرا که بر پایه پیمانی مقدس شکل گرفته و تا زمانی پایدار خواهد بود که طرفین، این پیمان و قرارداد را محترم شمارند و بر اساس وفاداری به آن بتوانند محیطی را فراهم کنند تا پیوسته یکدیگر را در پیمودن مسیر کمال یاری نمایند و البته با دلایلی می‌توان اثبات کرد که تشکیل خانواده برای حفظ و تقویت و رشد ایمان و تقوی زوجین مهم است. به عنوان نمونه پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

«إِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ الدِّينِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي»

هنگامی که بنده‌ای ازدواج کند، نصف دین خود را کامل ساخته است؛ پس باید در مورد نصف دیگری تقوی الهی را رعایت کند.^۴

قرآن کریم همواره امر و تشویق به ازدواج کرده و حتی دستور فرموده که موانع مادی، شما را از انجام این کار باز ندارد «وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» مردان و زنان بی همسر خود را همسر دهید همچنین غلامان و کنیزان صالح و درستکاران را اگر فقیر و تنگدست باشند، خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز می‌سازد؛ خداوند گشایش دهنده و آگاه است.^۵ آیه مذکور اشاره به این دارد که ازدواج و تشکیل خانواده هر چند هزینه‌هایی را طلب می‌کند ولی باعث می‌شود که انسان ایمان خود را حفظ کرده و پاکدامن بماند. این‌ها نمونه‌ای از ارزش تشکیل خانواده بوده است. گذشته از این هیچ اجتماعی در اسلام مانند خانواده، در عین کثرت به وحدت نزدیک نیست، قرآن کریم خطاب به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و مؤمنان، همواره سفارش کرده است که خود را و خانواده خود را و اهل خود را، مراقب باشید و تقوی را پیشه کنید. تأکیدات قرآن به گونه‌ای است که اغلب خود و خانواده خود مخاطب یک کلام قرار گرفته‌اند. گویی که سرنوشت فرد به سرنوشت خانواده او گره خورده است.^۶

«يَأْيُهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ»

^۱ - باقر شریف قرشی، نظام خانواده در اسلام، مترجم، لطیف راشدی، تهران، چاپ و نشر بین الملل، چاپ سوم، ۱۳۸۶، ص ۳

^۲ - سید کاظم، ارف، خانواده در مکتب قرآن و اهل بیت، تهران، انتشارات انجمن و اولیاء و مربیان، چاپ ششم، ۱۳۸۳، ص ۱

^۳ - روم (۳۰): آیه ۲۱

^۴ - محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، تهران، المکتبه الاسلامیه/۱۴۰۴ ق، ج ۱۰۰، ص ۲۱۹

^۵ - نور (۲۴): آیه ۳۲

^۶ - ناصر، مکارم شیرازی، جمعی از نویسندگان، تفسیر نمونه، تهران، دارالکتب اسلامیه، چاپ ۳۳، ۱۳۸۸، ج ۱۴، ص ۴۸۸

^۷ - مسعود، صفایی مقدم، مبانی تربیت از نگاه امام سجاد (ع)، اهواز، رسیش، چاپ اول، ۱۳۸۶، ص ۱۸۴

^۸ - تحریم (۶۶): آیه ۶

ای مؤمنان، خود و خانواده خود را از آتشی که هیزم آن مردم و سنگ‌ها هستند نکه دارید.^۱
 «إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

همانا زیان دیده ترین افراد کسانی‌اند که خود و خانواده خود را به خسران انداخته‌اند.^۲

آری خانواده می‌تواند سبب روشنی چشم شود، همان طور که می‌تواند خسران و زیان را متوجه فرد کند. بنابر آنچه گفته شد، ارتباط بسیار نزدیک سرنوشت فرد با سرنوشت خانواده خود، باعث شده که انسان همان طور که خود را عزیز می‌دارد پس به سرنوشت و آینده خود حساس است به سرنوشت و مسائل خانواده خود نیز کمال اهمیت را بدهد. لذا مسئولیت خانوادگی بعنوان یک اصل و پایه حقیقی بهزیستی اجتماعی، تجلی می‌یابد. زندگی و شرکت در حیات خانوادگی از نظر اسلام یک امر مقدس است زیرا از نظر اسلام آنچه که از این کانون کوچک ساخته شده است از هیچ چیز دیگر ساخته نشده است و به عبارت دیگر، هر کدام از زن گرفتن، شوهر کردن، فرزند دار شدن یک مسئولیت است و بنابراین خدمت به این کانون مقدس، چه از نظر مرد و چه از نظر زن نوعی جهاد مقدس است که سنبل کارهای مقدس به شمار می‌رود. زندگی خانوادگی از نظر اسلام و از نظر فطرت و طبیعت، انجام وظیفه نسبت به نسل آینده و در اصطلاح امروز یک مسئولیت است به زندگی اجتماعی، یعنی اجتماع آینده و نسل آینده.^۴

ناتوی فرهنگی

ناتو در لغت به معنای ناتوانده، ناموافق، ناسازگار، متقلب، بدجنس^۵

فرهنگ در لغت: ادب، نفس، تربیت، دانش، علم و معرفت^۶

ناتو در اصطلاح نام سازمان نظامی متشکل از کشورهای استعمارگر به سردمداری آمریکاست که یکدیگر را در مقابل

تعهدات در مواجهه با خطر حملات سایر کشورها پشتیبانی و حمایت می‌نماید.^۷

واژه فرهنگ مرکب از فر+ هنگ به معنای شکوه و جلال، عظمت و اقتدار است. فرهنگ به معنای خاص به سرمایه‌ی معنوی یک قوم گفته می‌شود و همه‌ی آثار ادبی، هنری و فکری را در بر می‌گیرد؛ همه‌ی آنچه از درون او سرچشمه گرفته و در برون تجلی خود را در سازندگی یافته است. این سازندگی اگر بیشتر متوجه برآوردن نیازهای مادی و جسمانی اجتماع باشد، نام تمدن و اگر بیشتر ناظر به اقلان خواسته‌های معنوی و غیرجسمانی او باشد، نام فرهنگ به خود می‌گیرد، ولی غالباً این دو به هم پیوستگی دارند.^۸

ناتوی فرهنگی: می‌توان گفت ناتوی فرهنگی، سلسله اقدامات نرم افزاری به کمک سخت افزارهایی چون رسانه است

برای در دست گرفتن فرهنگ غالب و تلاش برای جلوگیری از ورود فرهنگ‌های اصیل^۹

ناتوی فرهنگی در صدد به دست گرفتن فرهنگ‌های اصیل و سنتی کشورهای جهان سوم می‌باشد تا بدین وسیله

بتواند بازارهای مصرفی برای کالاهای ساخت خود بیابد. بدیهی می‌باشد که وقتی کشوری از فرهنگ اصیل و سنتی خود جدا می‌شود و از ریشه‌اش جدا بیافتد به سمت بیگانه متمایل می‌شود و هر چه که بیگانه دستور دهد او اجرا می‌نماید.

^۱ - مکارم شیرازی و دیگران، همان، ص ۲۹۹، ج ۲۴

^۲ - زمر (۳۹) : آیه ۱۵

^۳ - ناصر، مکارم شیرازی و دیگران، همان، ص ۴۰۵

^۴ - مرتضی، مطهری، یادداشت های استاد مطهری، تهران، انتشارات صدرا، چاپ سوم، اردیبهشت ۱۳۸۵، ج ۵، ص ۴۵

^۵ - محمد معین، همان، ص ۱۴۳۱

^۶ - همان ص ۹۱۶

^۷ - فصل نامه ی قرآنی کوثر، سایت راسخون

^۸ - سیدرضا تقوی، تأملات فرهنگی - تهران - انتشارات نخیل - چاپ اول، اسفند ۱۳۸۴، ص ۲۰

^۹ - بابک اسماعیلی، همان ص ۸

در ابتدای دهه‌ی ۱۳۷۰ بحث فراگیر عمومی در جامعه‌ی ایران مسأله‌ی تهاجم فرهنگی بود. تهاجم فرهنگی، هجوم فرهنگی، شیخون فرهنگی، ... مفاهیمی بود که در بین مردم گسترش یافت و در برابر آن بحث از ضرورت دفاع فرهنگی، امنیت فرهنگی، بقاء فرهنگی، ... مطرح شد.

اکنون ۲۱ سال از آن تاریخ می‌گذرد و تهاجم فرهنگی کیفی تر و کمی تر شده است و جامعه با ابعاد گسترده تری از تهاجم فرهنگی به عنوان ناتوی فرهنگی، روبرو شده است؛ در مقابل دفاع فرهنگی نیز باید آرایش مقبول تری بیابد و این تهاجم و دفاع حکایت از یک جنگ فرهنگی تمام عیار دارد.^۱

بایستی سربازان جنگ فرهنگی، تمام ملت هوشیار ایران باشند؛ و به این نکته مهم توجه کنند که ناتوی فرهنگی حرکتی آگاهانه علیه نخبگان علمی و فرهنگی جامعه‌ی اسلامی است در مقابل وظیفه این قشر روز به روز در این نبرد سخت تر و سنگین تر می‌گردد و باید هوشیارانه و آگاهانه تر عمل نمایند.

همان طور که گذشت، ناتوی فرهنگی شکل پیشرفته‌ای از تهاجم فرهنگی و یا جنگ نرم می‌باشد. جنگ نرم نیز وسیع تر از تهاجم فرهنگی است و با توجه به پیشرفت‌های تکنولوژیک و در هم تنیده شدن، روابط اجتماعی، جنگ نرم محدوده‌ی عملیات بزرگتری را شامل می‌شود؛ در محدوده‌ی عملیاتی جنگ نرم، علاوه بر حوزه‌ی فرهنگ، حوزه‌ی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و حتی بیولوژیک و محیط زیست را نیز در بر می‌گیرد.^۲

پیشینه‌ی ناتوی فرهنگی

برای اشاره به پیشینه‌ی ناتوی فرهنگی ابتدا نیاز است که به سابقه تهاجم فرهنگی اشاره‌ای کوتاه شود زیرا همان طور که قبلاً در ماهیت ناتوی فرهنگی بیان شد ناتوی فرهنگی شکل پیشرفته و آرایش یافته تهاجم فرهنگی می‌باشد. پس برای آشنایی با پیشینه ناتوی فرهنگی باید ابتدا ریشه‌ها و سابقه‌ی تهاجم فرهنگی برآیمان مشخص گردد. تهاجم فرهنگی و به تغییر رساتر نبرد فرهنگی پدیده‌ای نو و تازه متولد شده نیست که در قرن بیستم و با پیروزی انقلاب اسلامی به عرصه ظهور و بروز رسیده باشد. بلکه سابقه‌ای به بلندای تاریخ دارد. به رغم پندار مادی گرایان و برخی روشنفکران متأثر از آن‌ها جنگ تاریخ، جنگ اقتصادی و تضاد طبقاتی نبوده است بلکه همه‌ی جنگهای تاریخ در واقع جنگ فرهنگی و جنگ اعتقادات و ارزش‌ها بوده است. مبارزه پیامبران الهی با مظاهر استکبار و طاغوت‌ها در طول تاریخ در واقع نبرد دو فرهنگ بوده: فرهنگ متعالی حق و فرهنگ منحط و باطل؛ فرهنگ حق مبلّغ و بینش توحیدی و اعتقاد به آزادی و آزادگی انسانها از غل و زنجیر معبودهای بیرونی و الهه‌های درونی و بر پایه قسط و عدل در جهان بوده و فرهنگ باطل مدافع شرک و دوگانه پرستی، بردگی و بندگی انسان‌ها و اسارت در بندت‌های چوبی و سنگی و گوشتی و متابعت از هواهای نفسانی و حاکمیت ظلم موجود بوده است.

بنابراین تهاجم فرهنگی چیزی نیست که امروز به عنوان شیوه‌ای جدید به کار رود بلکه در طول تاریخ بشری در اشکال مختلف علیه انبیاء الهی و حرکت‌های انقلابی مورد استفاده قرار گرفته است و در طول تاریخ پر ماجرای اسلام دشمن بارها از این حربه استفاده نموده است داستان غم انگیز و عبرت آموز مسلمانان در اندلس اسپانیا نمونه‌ای از این تهاجم است و بر همین اساس تهاجم فرهنگی بود که وزیر مستعمرات بریتانیا در قرن ۱۸ گفت: ما اسپانیا را از کف (مسلمانان) با شراب و فحشا باز ستاندیم و لذا باید سایر بلاد را با همین دو نیروی عظیم باز گردانیم و این وظیفه‌ی مسلمانان است که به هوش باشند که به سرنوشت مسلمانان اندلس گرفتار نگردند.^۳

^۱ - فصل نانه ی قرآن کوثر، سایت راسخون

^۲ - مجتبی احمدی و دیگران، از تهاجم فرهنگی تا جنگ نرم، تهران، سازمان بسیج مستضعفین، چاپ اول، ۱۳۸۸ ص ۱۹

^۳ - ستار هدایت خواه، تهاجم فرهنگی (ابعاد، ویژگیها، عوامل، زمینه‌ها و راههای مقابله با آن)، بی جا انتشارات معاونت پرورشی اداره کل آموزش و پرورش خراسان، چاپ اول، ۱۳۷۱، ص ۱۴

تهاجم فرهنگی در ایران

تهاجم فرهنگی در این کشور اسلامی سابقه‌ای بسیار طولانی دارد که به طور خلاصه می‌توان گفت، تهاجم فرهنگی به صورت جدی و سازمان یافته از زمان سلسله‌ی قاجاریه نمایان شد و در زمان رضا خان پهلوی و محمدرضا پهلوی به اوج خود رسید.

بطور مثال به ایجاد فرقه‌ی بهائیت به عنوان نمونه‌ای بارز از تهاجم فرهنگی در زمان قاجار می‌توان اشاره نمود که با هدف در هم شکستن اتحاد جامعه اسلامی و یکپارچگی دیدگاه‌ها در مقابل غرب به وجود آمد.

افرادی که در زمان قاجاریه سعی در اشاعه‌ی فرهنگ بیگانه داشتند افرادی غرب زده و به اصطلاح خود روشن فکر بوده‌اند افرادی چون آخونداف، میرزا ملکم خان، تقی زاده، طالب اف سردمداران تهاجم فرهنگی غرب بودند که آخونداف اگر از لحاظ تاریخی اولین بانی نفوذ اندیشه جدید در ایران نباشد، به لحاظ تاثیر عملی در تحقق هدف شوم خود، اولین عنصر مؤثر در این زمینه بوده است. در قضایایی مانند ماجرای فروش تنباکوی ایران، ماجرای فروش نفت ایران، ماجرای موسیونوز بلژیکی اشاره کرد که مخالفت شدید روحانیت را در پی داشت. هدف اصلی استعمارگران تهاجم به فرهنگ مردم این کشور مسلمان بود. در زمان سلطنت خاندان پهلوی هم استعمارگران تلاش زیادی نموده‌اند تا بتوانند فرهنگ اصیل اسلامی را محو نمایند و فرهنگ مصرف گرایی را در این کشور اشاعه نمایند ولی با تلاش روحانیت مبارزی همچون رهبر کبیر انقلاب اسلامی امام خمینی اهداف خود را نتوانستند جامه‌ی عمل بپوشانند. برای نمونه میتوان به مواردی چون کشف حجاب که ابتدا توسط خود زنان خاندان پهلوی انجام گرفت، تغییر تاریخ هجری قمری به شمسی، ایجاد کارخانه‌های مونتاژ، برگزاری جشن‌های با شکوه و پر خرج به سبک غربی، اهانت به روحانیت، تغییر در فرم لباس مدارس و هزاران کارهای ریز و درشت دیگر اشاره نمود ولی باید توجه داشت که اگر هوشیاری به جای روحانیت مبارز نبود معلوم نبود چه بر سر این کشور و مردم این سرزمین می‌آمد!

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی هم از طرق مختلف که کم کم به آن اشاره می‌شود خواستند که دشمنی خود را مرموزانه تر ادامه دهند ولی هوشیاری رهبر کبیر انقلاب و به طبع ایشان رهبر معظم انقلاب آیت الله خامنه‌ای مانع از نفوذ بیشتر دشمنان گردید و در مقابل این وظیفه‌ی مسلمانان است که بیانات روشنگرانه رهبر انقلاب را با جان و دل عملی نمایند تا به اهداف بالای حکومت الهی نائل شوند.

پیشینه ناتوی فرهنگی در جهان

ناتو سازمان پیمان آتلانتیک شمالی بعد از جنگ جهانی دوم و در سال ۱۹۴۹ شکل گرفت. دلیل ایجاد آن، هم پیمانی بین کشورهای غربی برای مقابله با تهدیدات ابر قدرت شرق بوده است. فضای موجود پس از جنگ جهانی دوم و نگرانی از وقوع جنگی دیگر ایجاب نمود ناتو با ماهیت نظامی و با اهداف دفاع شکل گیرد. از سال آغاز شکل گیری این سازمان تا سال ۱۹۹۱ که اتحاد جماهیر شوروی سقوط کرد، دوران جنگ سرد نامیده می‌شود. در این نیم قرن جنگی بین دو ابر قدرت به وقوع نپیوست، اما ناتو در عرصه‌های گوناگونی ایفای نقش نمود و اقدامات زیر را توسط کشورهای عضو در دستور کار خود قرار داد:

- ۱- اقدامات تسلیحاتی در جهت صدور تسلیحات به کشورهای اقماری در جهت تقویت جبهه ابر قدرت غرب به ویژه در درگیری‌های منطقه‌ای؛
- ۲- اقدامات اقتصادی به منظور تسخیر بازار قلمرو ابر قدرت شرق؛
- ۳- اقدامات سیاسی با هدف جریان سازی و ایجاد ناراضیتی و ایجاد زمینه آشوب و براندازی رژیم‌ها در کشورهای اقماری شوروی و جلوگیری و پیشگیری از نفوذ قدرت شرق؛

^۱- برگفته و برداشتی از کتاب تهاجم فرهنگی نوشته ستار هدایت خواه

- ۴- اقدامات اطلاعاتی در جهت شناخت هر نوع تحریک و فعالیت اتحاد جماهیر شوروی در کشورهای اقماری و دیگر مناطق جهان و تلاش در جهت نفوذ در سیستمها و دستگاههای مربوط به شوروی و بهره گیری از هرگونه ابزار و امکان اطلاعاتی به منظور سلطه اطلاعاتی بر رقیب؛
- ۵- اقدامات فرهنگی در جهت ایجاد جنگ روانی برای مقابله با مارکسیسم و بهره گیری از ابزار و شیوههای گوناگون به منظور گسترش ابتذال و تغییر ماهیت فرهنگهای ملی و دینی منطقه با فرهنگ غربی^۱ و این همان اقدام اصلی سازمان نظامی ناتو در کشورهای اسلامی شد تا بدین وسیله بتواند کشورهای مسلمان را از فرهنگ اصیل خود جدا نماید و با همین اقدامات، سازمان نظامی ناتو رویکردی فرهنگی پیدا کرد و شروع به سلسله اقدامات فرهنگی مرموزانه در داخل کشورها نمود تا بتواند اهداف نظامی خود را در قالب فعالیت‌های فرهنگی، جامه‌ی عمل بپوشاند و به اهدافش برسد.

نبرد نرم دشمن و احساسات پاک جوانی

دوران جوانی بهترین فرصت است تا انسان خود را پالایش و تصفیه کند و بهره‌ای از زندگی معنوی ببرد. این پالایش به هیچ وجه ممکن نیست مگر آن که بندگان خدا به ویژه جوانان از دوستی خدا کاملاً بهره برداری کنند و روابط متقابلی با معبود خویش داشته باشند و یکی از راه‌های این تصفیه انس با خداست.

از صدر اسلام، خاطرات زیبایی از عبادت‌های معصومین علیه السلام در جوانی و همچنین از برخی جوانان عاشق دلدادگی خدا بر جای مانده که آن‌ها نه فقط بر مسلمانان و جوانان آن زمان اثر گذاشته بلکه تأثیر مثبتی بر جوانان ما نیز داشته، دارد و خواهد داشت! دوران جوانی، دوران کار و تلاش، صحنه‌ی شور و هیجان و عرصه‌ی خستگی ناپذیر سازندگی است. دوران درخشندگی و فروغ زندگی است. جوان قلب تپنده‌ی حیات و مغز همیشه فعال زندگی است. اگر در کشوری نیروی جوان آن پویا و سازنده نباشد آن کشور دچار عقب افتادگی و رکود می‌شود. کاری که دشمن اکنون با این هدف در ایران انجام می‌دهد و هدفش متوجه جوانان عزیزمان می‌باشد.

ناتوی فرهنگی در خانواده‌های مذهبی و راهکارهای مقابله با آن

رویکرد اصلی ناتوی جنگ نرم و هدف اصلی آن نابودی هویت ملی جوامع بشری به ویژه مقابله با ایمان انسان‌هایی است که می‌خواهند از هویت دینی خود دفاع کنند. مهم ترین اهداف ناتوی فرهنگی غرب ایجاد اختلال در خانواده‌های مذهبی و زوج‌های جوان و فرزندان است که در این فصل به آن پرداخته می‌شود.

خانواده‌های مذهبی و راه‌های نفوذ دشمن در آن

بی شک وضع محیط اجتماعی انسان اثر فوق العاده‌ای در روحیات و اعمال او دارد چراکه انسان بسیاری از صفات خود را از محیط کسب می‌کند. محیط‌های پاک غالباً افراد را پاک و محیط‌های آلوده غالباً افراد را آلوده پرورش می‌دهند.

درست است که انسان می‌تواند در محیط ناپاک، پاک زندگی کند و برعکس در محیط‌های پاک، سیر ناپاکی را طی کند و به تعبیر دیگر شرایط محیط علت تامه در خوبی ابدی افراد نیست ولی تأثیر آن را به عنوان یک عامل مهم زمینه ساز نمی‌توان انکار کرد.^۲

یکی از محیط‌هایی که فرد سرنوشتش در آن رقم می‌خورد محیط خانواده می‌باشد و این محیط کوچک همواره باید پاک و عاری از هرگونه آلودگی باشد.

^۱ - لطفعلی، لطیفی پاکده، ناتوی فرهنگی و براندازی نرم، قم، زمزم هدایت، ۱۳۸۹، ص ۸۸

^۲ - محمدجواد مروی طبعی، جوان از منظر معصومان علیه السلام، قم، بوستان کتاب، چاپ دوم، ۱۳۸۸، صص ۴۴، ۴۵

^۳ - ناصر، مکارم شیرازی، پیام قرآن (اخلاق در قرآن)؛ قم، علی ابن ابی طالب، چاپ پنجم، ۱۳۸۷، ج اول، ص ۱۴۹

از آن جا که خانه محل آرامش و سکنی می‌باشد و وقتی افراد خانواده در کنار هم قرار می‌گیرند مانند کشتی می‌باشند که به دور از هر غرّش و طوفان در ساحل پهلو گرفته است؛ بدون شک خانواده‌ای چنین آرامشی را دارد که معنویات در آن موج می‌زند. چنین خانواده‌هایی ویژگی‌های خاصی در زندگی‌شان می‌باشد که این ویژگی‌ها عبارت‌اند از:

۱. آن‌ها همه چیز را متصل به ذات اقدس الهی می‌دانند و این نظم کائنات را بیپه‌وده و سهل انگار نمی‌پذیرند.
 ۲. آن‌ها از دعا و نماز به عنوان متصل کننده‌ای به روح عالم خلقت و سرچشمه‌ی هستی و آرامش دهنده‌ای برای خود استفاده می‌کنند و در پس هر عمل خود یک عکس‌العملی را چه در این جهان چه در آن جهان می‌بینند.
 ۳. سختی‌های زندگی را آزمایش الهی می‌دانند و زندگی با این آزمایش‌ها برای ایشان دارای لذتی است که گویا رحمت محض وارد زندگی‌شان گردیده است و آن رایک احساس سرشار از آرامش و طمأنینه‌ای قلبی می‌دانند.
 ۴. ایمان‌شان تنها بر پایه‌ی عواطف و احساسات شخصی نیست بلکه به همراه معرفت می‌باشد به همین دلیل است که اعتقادشان ریشه‌های عمیق و محکمی در قلب‌شان دارد و به هر طوفانی نمی‌لرزد!
 ۵. برای روابط بین اعضای خود حد و حدودی قرار می‌دهند، به طوریکه بین آنها والدین از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند و هر گونه بی‌احترامی به آن‌ها خصوصاً مادر زشت و مذموم شمرده می‌شود؛ روابط کلامی بین آن‌ها نیز به حدی مورد اهمیت است که مثلاً بایستی با چهره‌ای گشاده‌نگاهی مهربانانه و با تبسم و لبخند با یکدیگر برخورد نمایند؛ روابط غیرکلامی رفتاری نیز در این خانواده‌ها ضرورت دارد و لذا حقوق هر یک از آنها با انجام وظایفشان در مقابل یکدیگر باید رعایت گردد. به طور کلی قوانین حاکم بر این گونه خانواده‌ها برگرفته از تعالیم ناب اسلامی است و همین اعتقادات محکم آنان حربه‌ای در مقابل حملات فرهنگی دشمن می‌باشد. خانواده مذهبی که ویژگی‌های آن ذکر شد شامل زن و شوهر، که نقش پدری و مادری را می‌پذیرند و فرزندان اعم از کودک و نوجوان و جوان می‌شود که دشمن برای هریک از این‌ها به نوبه‌ی خود برنامه‌ی خاصی را چیده و اجرا می‌نماید.
- برنامه دشمن برای خانواده‌های مذهبی که تعالیم الهی در آن نهادینه شده است گرفتن تدریجی ارزش‌ها می‌باشد. از جمله آن‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ۱- **تغییر نوع پوشش:** دشمن در این زمینه کارهای فراوانی را انجام داده است که به وضوح می‌توان در سطح جامعه این تغییر روزانه را مشاهده نمود به عنوان نمونه تغییر شلوارهای پارچه‌ای و تقریباً گشاد به شلوارهای جین و لی چسب و همچنین تغییر شلوارهای لی ساده به شلوارهای لی پاره و کوتاه ...
- ۲- **تغییر روابط محرم و نامحرم:** عادی سازی روابط محرم و نامحرم در خانواده‌ها و نیز روابط دختر و پسر در چاقوبی غیر از ازدواج از رویکردهای اصلی دشمن علیه جوانان مذهبی می‌باشد.
- ۳- **بالا بردن سطح توقعات در زندگی و جایگزین نمودن تجمل گرایی و مصرف گرایی به جای قناعت و ساده زیستی:** به طوری که این مصرف گرایی و تجمل گرایی خانواده‌های مذهبی ما را نیز تحت الشعاع خود قرار داده است.
- ۴- **تغییر در روابط افراد فامیل و قطع صله رحم و اکتفا به پیامک و تلفن برای احوال پرسی؛**
- ۵- **هدایت کردن اعضای خانواده به سوی مشغولیت‌های شخصی مانند سرگرم شدن با رایانه و تلفن همراه و آلات لهو و لعب؛**
- ۶- **تغییر حد و حدودها و حفظ حریم‌ها در روابط افراد خانواده با رواج دیدگاه آزادی و استقلال فرزندان و متحجر بودن والدین و عدم درک فرزندان؛**

این‌ها نمونه‌ای کوچک از برنامه‌ی دشمن است که در فصل بعد اشاره به چگونگی برنامه دشمن در این زمینه‌ها خواهد شد و به صورت مصداقی به ذکر راه‌های نفوذ دشمن در خانواده‌های مذهبی پرداخته می‌شود.

مهم‌ترین راه‌های نفوذ دشمن در بین همسران

خانواده‌های ایرانی به دلیل داشتن سبقه‌ی دینی و مذهبی همواره مورد هجوم فرهنگ‌های بیگانه بوده‌اند و هستند زیرا این خانواده‌ها مانعی برای نفوذ دشمن می‌باشند که آن‌ها نیز از هیچ گونه تلاشی برای براندازی این خانواده‌ها دریغ نمی‌کنند، از ایجاد شبکه‌های ماهواره‌ای مخرب گرفته تا شکافت انداختن بین روابط زن و شوهر؛ متأسفانه دشمن از ذوق و سلیقه‌ی خانواده‌ها و همسران ایرانی آگاهی کامل دارد و می‌داند که خانواده‌های ایرانی به خصوص زنان وقت زیادی را در پای تلویزیون و برنامه‌های تلویزیونی قرار می‌دهند و اوقات فراغت خود را با سرگرم شدن به برنامه‌های تلویزیونی به خصوص سریال‌ها پر می‌کنند به همین دلیل دشمن این فرصت را غنیمت دانسته و با ایجاد شبکه‌های ماهواره‌ای و پخش سریال‌های جذاب ولی بی‌محتوای خانوادگی اکثر زنان خانه دار را سرباز جان فدای خود نموده است.

فارسی‌وان مخرب روابط زن و شوهر

تجربه نشان داده است که دیدن یک معنا و مضمون، از تلویزیون در مدت زمانی مشخص می‌تواند تأثیرات بسیاری را بر اذهان باقی بگذارد، این تأثیرات در بیشتر مواقع به طور ناخودآگاه صورت می‌گیرند و اتفاقاً بر ناخودآگاه ذهن افراد اثر کرده و به تدریج در عملکرد زندگی فردی و اجتماعی آن‌ها هویدا می‌شود.

به عنوان مثال زمانی که سریال افسانه‌ی جومونگ یا افسانه‌ی دونگ بی پخش می‌شد خیابان‌های شهرخالی از هر عابر و ماشینی می‌شد و به تبع آن چقدر کودکان از اعمال رزمی و جنگی این افسانه‌ها تأثیر می‌پذیرفتند؛ این تأثیر تا مدت مدیدی در طرز بازی کردن بچه‌ها به خصوص پسرها مشاهده می‌شد.

به عبارت دیگر تلویزیون بهترین وسیله‌ی الگوسازی برای خانواده هاست پس چه بهتر است که در این وسیله ارتباط جمعی بهترین پیام‌ها و الگوها ارائه شود.

ولی متأسفانه گاهی اوقات برنامه‌های تلویزیونی در خور شأن بینندگان مسلمان، با جذابیت و با کیفیت بالا ارائه نمی‌شود لذا در این میان بینندگان برنامه‌های تلویزیونی دست به دامان برخی از شبکه‌های ماهواره‌ای می‌شوند که سریال‌های خانوادگی پخش می‌کنند که با تأسف، این سریال‌ها علی‌رغم خانوادگی بودن، از بین برنده‌ی بنیان خانواده هاست؛ یکی از شبکه‌های ماهواره‌ای مخرب، شبکه‌ی فارسی‌وان می‌باشد که مطابق سلیقه‌ی مخاطبان، سریال‌های متنوعی پخش می‌کند. این شبکه که گفته می‌شود توسط کمپانی استار متعلق به شرکت نیوز کور پرشین در کشور انگلیس اداره می‌شود به مدت چندین سال است که با آغاز پخش برنامه‌های خود وارد عرصه تاخت و تاز فرهنگی فارسی‌زبانان شده است.

با اینکه سریال‌های شبکه‌ی فارسی‌وان از میان برنامه‌های روز آمریکا و اروپا انتخاب می‌شود، اما تحلیل محتوایی آن‌ها نشان می‌دهد که این انتخاب‌ها با دقت و وسواسی خاص صورت می‌پذیرد. سریال‌هایی که شخصیت‌های اغلب آنان زانی هستند که یا درحال خیانت به زندگی خود و دیگرانند و یا افراد دیگری در زندگی به آن‌ها خیانت می‌کنند.

بر این اساس می‌توان به الگوی فکری انتخاب‌کنندگان سریال‌های این شبکه‌ی فارسی‌وان دست یافت و با قاطعیت به این باور رسید که تیرانداز چابک دست این شبکه این بار بنیان جامعه‌ی مسلمان فارسی‌زبان یعنی خانواده را نشانه رفته است.

انتخاب فرم سریال آن هم به دوبله فارسی از آن رو می‌تواند خطرناک‌ترین هجوم به خانواده‌های مذهبی ایرانی باشد که یکی از عادات خوشایند ایرانی (به خصوص خانواده‌ها) همواره تماشا کردن سریال بوده است. آیا بر عواقب شوم و بسیار مخرب این شبکه‌ها در چند سال آینده و تأثیر آن بر خانواده‌ها فکری شده است؟^۱ برای نمونه به تحلیل چند سریال از این شبکه مخرب توجه کنید.

ویکتوریا زنی ۵۰ ساله است. او بعد از سال‌ها زندگی با شوهرش متوجه می‌شود که او با دستیارش رابطه دارد بعد از مدتی خود ویکتوریا هم با مردی دیگر به نام ژرمینو آشنا می‌شود؛ در همین حین دختر بزرگ ویکتوریا پس از رابطه با دوست پسرش بارداری می‌شود، دختر کوچک او هم مورد تجاوز مردی قرار می‌گیرد، پسر ویکتوریا هم از غافله عقب نمی‌ماند و با دوست مادرش رابطه برقرار می‌کند. (محصول کلمبیا)

ریبا یک زن خواننده با سه فرزندش زندگی می‌کند او بعد از مدتی می‌فهمد که همسر دندان پزشکی، دستیارش را حامله کرده است. از طرف دیگر دختر ۱۷ ساله‌ی او که عضو تیم فوتبال بوده توسط کاپیتان تیم فوتبال حامله شده و قصد دارد بچه را نگه دارد. (محصول آمریکا)

در جستجوی پدر ماگاریتا در یک گروه نوازنده‌ی سه نفری در یک رستوران معمولی آواز می‌خواند، ماگاریتا توسط مردی که او را می‌شناسد مورد تجاوز قرار می‌گیرد، و از این رابطه‌ی اجباری صاحب فرزند می‌شود.^۲ با نگاهی گذرا به محتوای این سریال‌ها می‌توان ویژگی‌های مخرب این شبکه‌ی دینی را این گونه خلاصه نمود.

- ۱- ترویج خانواده‌های بی‌سامان و لجام گسیخته در مقابل ساختار سنتی خانواده.
- ۲- ترویج و عادی جلوه دادن خیانت زن به شوهر و البته شوهر به زن.
- ۳- بی‌اهمیت جلوه دادن احترام به والدین.
- ۴- عادی جلوه دادن رابطه جنسی دختر و پسر قبل از ازدواج تا حد بارداری شدن دختر خانواده.
- ۵- هویت زدایی از مفهوم خانواده به عنوان کوچک‌ترین واحد اجتماعی مستقل و مؤثر.
- ۶- عادی جلوه دادن سقط جنین برای دختران قبل از ازدواج به عنوان راه حلی طبیعی برای رفع دلهره‌های احتمالی در روابط جنسی دختر و پسر.
- ۷- تعصب زدایی از کانون خانواده و ترویج بی‌تفاوتی نسبت به حریم خانواده.
- ۸- مخدوش نمودن رابطه فرزندان دختر و پسر خانواده.

فارسی وان بسیار ریز بینانه وارد خانواده‌های ایرانی شده است و به آرامی بنیان خانواده‌ها از هم می‌پاشد، بسیاری از طلاق‌هایی که امروز در کشور رخ می‌دهد، به خاطر این است که زوج‌های ایرانی سرمشق خود را بازیگران سریال‌های این شبکه قرار داده‌اند و سرمشق‌های اصلی و مذهبی خود را از یاد برده‌اند.

ولی باید توجه داشت که بسیاری از این سریال‌ها و برنامه‌های فارسی وان در کشور آمریکا و برخی کشورهای غربی دیگر پخش نمی‌شوند؛ یعنی این قدر سریال‌ها حد و حدود را شکسته‌اند که مسئولین فرهنگی این کشورها این گونه سریال‌ها را سمی خطرناک برای جامعه‌ی خود می‌دانند؛ ولی متأسفانه در ایران بسیار پرطرفدار می‌باشد.^۳

^۱- www.tebyan.net

^۲- www.shafaf.net

^۳- پیترن درویر، شومان‌شی، جنگ، ترور، ترجمه‌ی اصغر افتخاری، عسگر قهرمان پور، دفتر مطالعه بین‌المللی مبارزه با تروریسم، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، چاپ اول، ۱۳۸۸، ص ۷۷

تجمل‌گرایی در زندگی زوج‌های جوان حربه‌ای در دست دشمن

یکی دیگر از ابزارهای دشمن در فرو ریختن زندگی زناشویی فرهنگ مصرف‌گرایی و تجمل‌گرایی می‌باشد و در این زمینه هم فعالیت‌های گسترده‌ای را انجام داده است؛ فرم سریال‌های ماهواره‌ای که توسط شبکه‌های بیگانه در خانه‌های ایرانی پخش می‌شود همه و همه به آرامی این فرهنگ را نهادینه می‌کند و در ذهن مخاطبان خود این را فرو می‌کند که زندگی ساده یعنی بدبختی و سیاه‌روزی.

متأسفانه این فرهنگ تجمل‌گرایی و ترویج آن، تلویزیون و سینمای ایران را نیز تحت الشعاع خود قرار داده است. شاید در ظاهر پخش یک سریال تلویزیونی حتی آن‌ها که پرمخاطب هستند و به اصطلاح سر و صدا می‌کنند، بعد از مدتی به فراموشی سپرده شوند؛ اما تأثیرات روانی و اجتماعی آن‌ها در ضمیر ناخودآگاه افراد و جامعه باقی می‌ماند و به کار خود تداوم می‌بخشد از این روست که بسیاری از فرهیختگان و اندیشمندان معتقدند که سریال‌های تلویزیونی به ویژه در دو دهه اخیر و پس از پایان جنگ تحمیلی در ترویج مصرف‌گرایی و تجمل‌گرایی نقش داشته به طوری که برخی از آنان تلویزیون را در مقام یک دستگاه تبلیغاتی مصرفی و الگوهای سرمایه‌داری متهم می‌کنند.

چه بسیار مدها و نیازهای کاذب و سبک‌های لوکس زندگی به واسطه تولید و پخش این نوع سریال‌ها به فرهنگ عمومی جامعه تزریق شده و سطح مطالبات مردم به ویژه نسل جوان را از رفاه و شیوه‌ی زندگی بالا برده است.

مثلاً در بسیاری از سریال‌های تلویزیونی با زوج جوانی که تازه ازدواج کرده‌اند مواجه می‌شویم که در همان ابتدای زندگی همه چیز دارند یا کارمند و کارگر ساده‌ای را می‌بینیم که خانه لوکس و گران‌قیمتی دارد و با اساسا داستان و قصه‌های این مجموعه‌ها در طبقات مرفه و ثروتمند جامعه رخ می‌دهد؛ که گویا زندگی طبقات فقیر و فرودست جامعه دارای هیچ ظرفیت دراماتیک و نمایش‌پذیری نیست که بتوان آن را دست‌مایه‌ی ساخت یک سریال قرار داد.

علاوه بر سریال‌ها و فیلم‌های تلویزیونی نمی‌توان نقش آگهی‌های تلویزیونی را در ترویج تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی انکار کرد. پخش آگهی‌های تلویزیونی در زمینه مصرفی برخی کالاها، در حد زیادی میزان مصرف مردم جامعه را افزایش می‌دهد. آسیب‌های این امر را باید در بهداشت روانی - اجتماعی مردم پی گرفت آیا مخاطبان کثیری که به طبقه پایین یا متوسط جامعه تعلق دارند می‌توانند این همه تجمل را تحمل کنند و آیا تلویزیون می‌تواند هزینه روانی - اجتماعی پیامی را که منتقل می‌کند پرداخت کند؟ آیا برجسته شدن تجمل و لوکس‌نمایی بار دیگر پرسش از عدالت اجتماعی را پررنگ تر نمی‌کند؟ آیا این زرق و برق‌ها تصویر سیاه فقر را می‌پوشاند؟ آیا این مصرف بی‌رویه و تجمل‌گرایی افراطی همان چیزی نیست که دشمن از ما می‌خواهد؟ به جز در زندگی زوج‌های جوانی که جز با ساده زیستی نمی‌تواند از مخارج کمرشکن زندگی نجات یابند. آیا با الگوگیری از سریال‌ها و شخصیت‌های تلویزیونی فرهنگ مذهبی ایرانی خود را به دست فراموشی نمی‌سپاریم؟ این واقعیت را باید قبول کرد که فرهنگ مصرف‌گرایی و تجمل‌گرایی و مصرف زیاد و اسراف بی‌رویه در تضاد کامل با آموزه‌های اسلامی و مذهبی می‌باشد و هر چه مخالف فرهنگ ناب اسلامی باشد موافق فرهنگ ضد دینی غربی می‌باشد.

ناتوی فرهنگی در بین فرزندان

استفاده از اسباب بازی‌ها در راستای ناتوی فرهنگی از جمله تمایلات طبیعی بسیار مهمی است که خداوند در باطن کودکان قرار داده و بهره‌گیری درست از آن در تأمین بهداشت روان، سازندگی شخصیت و تحکیم روحیه اعتماد به نفس آنان نقش فراوانی ایفا می‌نماید. برخورد صحیح با این نیاز غریزی، ضمن آن که کودکان را از عواطف انسانی سیراب می‌کند، استعدادهای درونی و توانایی‌های بالقوه آنان را بارور ساخته مناعت طبع، بردباری، استقلال‌گرایی، هنرمندی و تنوع‌طلبی آنان را استحکام می‌بخشد.

^۱ - سپنتا، امیری؛ زندگی در قلاب‌های لوکس، هفته‌نامه پنجره: خبری، تحلیلی، سال اول، شماره ۲۴، ۱۳۸۸، ص ۶۸

بازی مولد شور و نشاط در کودکان است، عضلاتشان را نیرومند و استخوان بندی آنان را محکم می‌کند و ضمن ایجاد سرگرمی، آنان را از پرداختن به امور نامطلوب باز می‌دارد.

ولی کودک باید از بازی‌های خطرناک و سرگرمی‌هایی که به اخلاق نیک و عفت کودک آسیب می‌رساند و مانند بسیاری از بازی‌های کامپیوتری و فیلم‌های ویدئویی که برای وی بدآموزی‌هایی را به همراه دارد باز داشت. بسیاری از بازی‌ها بهتر از نظم و ترتیب‌های ابداعی، کودکان را مطیع نظم و انضباط می‌کنند، کودکی که از بازی با همسالان محروم شود خواه و ناخواه خودبین و خود رأی می‌گردد. باید راه و رسم زندگی را در زندگی با گروه آموخت. در بازی با گروه است که کودک می‌تواند قابلیت و توانایی‌های خود را بسنجد، به وسیله بازی است که کودک تفاوت بین واقعیت و تخیل را درمی‌یابد.^۱

اسباب بازی از محرک‌های عاطفی است که کودکانمان را به واقعیت و تخیل می‌کشاند. با اسباب بازی است که از همان ابتدا رابطه برقرار می‌کند و احساسات خود را با او تقسیم می‌کند و خود را با او همسان می‌سازد حال اگر این اسباب بازی‌ها دارای جنبه منفی باشد کودک از همان ابتدا با جنبه‌ی منفی آن رشد می‌کند و این جنبه‌های منفی در او به صورتی باور نکردنی نهادینه می‌شود. دشمن از این موقعیت و خصوصاً تأثیر پذیری کودکان از اسباب بازی‌هایشان استفاده نمود و از این طریق به تربیت ضد دینی آنها می‌پردازد. یکی از اسباب بازی‌های رایج در بین دختر بچه‌ها عروسک است که دشمن از طریق ساخت عروسک بسیار زیبای باری تأثیرات منفی مورد نظرش را در کودکان ما بجا می‌گذارد که در اینجا به شرح برخی از تأثیرات آن می‌پردازیم.

عروسک باری جذاب اما مرموز

عروسک دارای تأثیرگذاری فرهنگی، تربیتی و اخلاقی است. کودکان به طور غیر مستقیم از عروسک‌های خود الگو و سرمشق می‌گیرند و از آموزه‌های نهانی آنها تبعیت و پیروی می‌کنند. عروسک باری در این خصوص جایگاه ویژه‌ای دارد، چرا که به کمک تبلیغات گسترده‌ای که حول محور آن صورت می‌گیرد به خوبی می‌تواند مفاهیم مورد نظر طراحان خود را القاء و انتقال دهد.

باربی از منظرهای مختلف به عنوان الگو و سرمشق برای کودکان و نوجوانان تحمیل می‌شود و چون آموزگاری مهربان، دستشان را گرفته و به تعلیمشان می‌پردازد و به طور غیر آشکار به جامعه‌ی دختران پر احساس آموزش می‌دهد که مردان امروز چه انتظاری از آنها دارند و به مردان نیز می‌آموزد که از زنان چه انتظاری باید داشته باشند. بدون شک بخشی از علل مهم الگو شدن باربی برای دختران، ایجاد گرایش شدید در مردان به مدل باری است.

باربی نماد سمبل و فرهنگ آمریکایی با ویژگی تجمل گرایی، مدگرایی و مصرف گرایی است که تلاش می‌کند به همراه خیل عظیم لوازم جانبی با انبوه سربازان خود نوع زندگی آمریکایی را به کودکان جهان تحمیل نماید و مردان و زنان آینده را با فرهنگ و ارزش‌های خود تربیت کند.^۲

این عروسک نمایشگر دختر ۲۰ ساله‌ای است که پاهای بلند و فیزیک بدنی لاغری داشته با قد ۱۹۵ سانتی متری این ویژگی نمایانگر دوران جوانی یک دختر است و از همین جا می‌توان به الگو سازی باری برای آینده کودکان به خوبی پی برد. عریان گری، اشراف گرایی، مصرف گرایی سه مؤلفه‌ی اصلی لباس‌های اوست، لباس‌هایی که زرق و برق خیره کننده‌اش، جلوه‌ی شهوانی اندام باری را مضاعف می‌کند.^۳

مدل لباس‌های باری، رقص، زندگی تجملاتی و فانتزی، مصرف گرایی محض، معاشرت‌های بی قید و شرط، لذت جویی و اباحه گری، دوری از معنویات همه و همه برای ساماندهی به یک هدف طراحی شده است. باری از رهگذر ترویج لباس‌های آمریکایی می‌کوشد تا فرهنگ آمریکایی را به جوانان کشورهای دیگر تزریق نماید. تغییر لباس سنتی ملت‌ها نیز در

^۱ - عباس، اسماعیلی یزدی، فرهنگ تربیت، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ اول، ۱۳۸۲، ص ۳۰۹

^۲ - رسول، آذر، بازی و اهمیت آن در یادگیری، تبریز، احراز، چاپ اول، ۱۳۷۳، ص ۱۵

^۳ - ۱ کبر مظفری، باری (پژوهشی در عروسک آمریکایی باری)، قم، سلمان فارسی، چاپ پنجم، ۱۳۸۹، ص ۳۳، ۳۴، ۳۷

^۴ - تاریخچه باری (اکسیر مسموم) موسسه ی نسیم فاطمی (س)، بویژنامه ی جنگ نرم، مردادماه ۱۳۸۲، ص ۳

راستای این سیاست قابل ارزیابی است. باری به عنوان گلوله‌ای از سوی غرب شلیک شده است. این پرنسس مو طلایی آمریکایی تخم غرب زدگی را از همان آغاز طفولیت در نهاد کودکان می‌کارد و زندگی با سبک و سیاق غربی را جزء آرزوهای شبانه‌های آن‌ها قرار می‌دهد. باری از پرآوازه ترین فرماندهان ناتوی فرهنگی است که قدمتی بیش از نیم قرن دارد. این پرنسس چشم آبی به صورت کاملاً آرام و خزنده آموزه‌های تربیتی مهندسان فرهنگی خود را در فکر و روح کودکان و نوجوانان تزریق می‌کند. اما نفوذ آن بیش از آنکه به توانایی او مربوط باشد، ناشی از غفلت مردمی است که ندانسته او را دوست خود می‌پندارد و مونس خلوت فرزندانشان می‌کنند.^۱ این غفلت نه تنها خانواده معمولی را در بر می‌گیرد بلکه خانواده‌های مذهبی ما نیز با این معضل رو به رو هستند که با وجود تقیداتشان اما از روی غفلت و شاید جذابیت این عروسک، این پرنسس مو طلایی را به راحتی وارد اتاق کودکانشان می‌نمایند و او را هم خانه و مونس تنهایی فرزندانشان قرار می‌دهند ولی از تأثیرات منفی باری غافل هستند.

تأثیرات باری

- ۱- **سوء تغذیه:** قدیمی ترین، عمده ترین و البته جالب ترین انتقادات نسبت به باری موضوع لاغری عروسک است. دلیل این اعتقاد، پیروی خانم‌هایی است که برای داشتن چنین اندام‌هایی رژیم‌های غذای سنگین که به سلامت آن‌ها صدمه می‌زند می‌گیرند و قد استاندارد این ۱۱،۵ اینچ است که در مقیاس ۱ به ۶، معادل ۵ فوت و ۹ اینچ می‌شود. ابعاد دیگر او در همین مقیاس از بالا به پایین ۳۶، ۱۸ و ۳۳ است که طبق نظر کارشناسان چنین بدنی ۱۷ تا ۲۲٪ کمبود چربی دارد.
- ۲- **بلوغ زودرس:** یکی از کارکردهای باری پررنگ نمودن غرایز جنسی در ذهن دختران و آموزش روابط جنسی است و به تعبیر برخی فعالان ضد باری، او آموزگار سکس است؛ در حالی که توان عشق آفرینی ندارد. تقلیل حیا و ترویج اخلاق جنسی مورد نظر باری از آنجا آغاز می‌شود که کودک نه تنها می‌تواند به تعویض لباس‌های عروسک اقدام کند که با این کار نیز تشویق می‌شود و در بسیاری از اوقات با اندام جنسی عروسک سروکار داشته و به تدریج قبح آن در نظر کودک می‌شکند. تأمل در این موضوع که کودکان در اثر آلودگی ذهنشان به این موضوعات و بلوغ زودرس جنسی، فرصت حضور در دنیای زیبای کودکی را خیلی زود از دست می‌دهند، تأسف آور است.
- ۳- **کاهش گرایش به معنویت:** گرایش به معنویت، جوشش درونی است که در تمام زمان‌ها به اشکال گوناگون وجود داشته است و از تشنگی‌های همیشگی بشر است؛ اما باری به دلیل دارا بودن فرهنگ اومانیستی آمریکایی، انسانی مادی محور و تهی از معنویت است و هیچ هویتی در این زمینه ندارد، او با پرورش بیش از حد بعد مادی انسان، جایی برای فضای معنوی باقی نمی‌گذارد. باری با شهوت پرستی، دنیا طلبی و هزاران مؤلفه مادی دیگر، دیوار بلند در برابر آرمان‌های معنوی کشیده است.
- ۴- **ترویج فرهنگ برهنگی و مصرف گرایی:** لباس نماد ملک وجود هر کس و نماینده فرهنگ، شخصیت و باورهای اوست. باری از رهگذر ترویج لباس‌های تنگ، کوتاه و نیمه عریان، در پی تزریق فرهنگ آمریکایی به دیگر جوامع است. سه ویژگی اصلی لباس باری، عریان گرایی، اشراف گرایی و مصرف گرایی است که چنین لباس‌هایی، وسیله‌ای برای پوشش نبوده، بلکه در جهت آرایش و نمایش بدن زنان است. این نوع لباس‌ها برای جلوه گری، عشرت طلبی و رونق بخشی خلوت‌های مردانه طراحی شده است.^۲

^۱- اکبر مظفری، همان ص ۳۷، ۱۱۸، ۹۷

^۲- مؤسسه ی نسیم فاطمی (س) همان ص ۵

ناتوی فرهنگی در مهد کودک ها

بسیاری از پدر و مادرها چه به دلیل مشغله‌های کاری و یا دلایل دیگر کودکان خود را ساعاتی از روز به مهد کودک می‌سپارند اما واقعیت آن است هیچ چیز نمی‌تواند جای مادر و آغوش او را برای کودک پر کند؛ حتی در چند ساعت و هر مادری این را می‌داند و بقیه حرفها هم‌ه‌اش خود فریبی است و برای تسکین احساس گناه، زده می‌شود. مهد کودک‌های طولانی مدت، رابطه بین مادر و کودک را تغییر می‌دهند و فراگیر شدن آن ممکن است ساختار خود جامعه را نیز به طور خطرناکی تغییر دهد. گذشته از آن مهد کودک‌ها به دلیل طبیعت خود می‌توانند میزبان انواع ناخوشی‌ها و بیماری‌های روحی و جسمی باشند که برخی از آن‌ها می‌توانند برای کودکان مهد کودکی و خانواده‌هایشان بسیار خطرناک باشند^۱ علاوه بر مشکلات مکانی و شهریه‌های سرسام آوری که توسط برخی از کودکان مهد کودکی‌ها اخذ می‌شود آموزش‌های ویژه نیز به عنوان دغدغه‌ای جدید برای والدین ایجاد شده است، دغدغه از این حیث که آموزش متناسب با فرهنگ دینی و ملی جای خود را به موسیقی و رقص داده است از بزرگسالان و پدربزرگانمان نقل شده است در سال‌های دور در مکتب‌خانه‌ها در کنار تدریس قرآن مجید، شاهنامه و گلستان و بوستان سعدی را نیز درس می‌دادند حتی کتاب‌های دیگر مانند حیدر نامه یا هفت لشکر، حسین کرد شبستری و غیره تدریس می‌شد ولی امروز چه؟

البته پیش می‌آید والدینی که هوشیارانه کودکان خود را از این خطر بازداشته و نوشگفتگان خود را راهی مهدهای قرآن و یا مهدهای سالم تری می‌کنند؛ اما پرسش این است رویکرد فعلی مهد کودک‌ها از کجا نشأت گرفته است؟ موسیقی، رقص، آموزش زبان انگلیسی، برگزاری مراسم کریسمس از جمله هنرهای مهدهای خاص است، آنچه بیش از این‌ها نگرانی به همراه دارد، اختلاط بی‌مبنای دختر و پسر است که بعضاً به صورت فجیع و غیرقابل باور نمود می‌یابد. شنیده‌هایی که از برگزاری محافل رقص مختلط یا حتی استخرهای مختلط حکایت دارد نمونه‌ای از همان اشکالاتی است که چند صباحی بعد به معضلی حل‌ناشدنی در جامعه تبدیل خواهد شد؛ البته چند وقتی است که وزارت آموزش و پرورش با ارسال بخش نامه‌هایی اختلاط نوآموزان دختر و پسر را در کلاس‌های پیش دبستانی و مهد کودک ممنوع اعلام کرد. اما هنوز هم ما شاهد قانون شکنی بعضی مهدکودک‌ها هستیم، علت شاید اهمال مسئولان و یا سهل و سست انگاری والدین باشد.^۲ والدینی که غافل هستند دشمن چه آسان و مرموزانه بر روی کودکان آن‌ها برنامه اجرا می‌کند و آن‌ها را تبدیل به سربازانی مطیع می‌نماید.

اسباب بازی‌های پیشرفته و پیامدهای آن

اواخر قرن معاصر، اسباب بازی‌های پیشرفته پا به عرصه‌ی تولید گذاشت، زیرا صنعت ماشین سازی به قالب الکترونیکی تغییر یافت. این تغییرها به نوع تولید اسباب بازی‌ها هم اثر گذاشت؛ ماشین‌ها، قطارها، هواپیما و ماشین‌های جنگی که از راه دور کنترل می‌شوند، عروسک‌هایی که حرف می‌زنند، می‌خندند و راه می‌روند، آدمک‌های فضایی که در سینه‌شان تلویزیون و یا رایانه کوچکی برای بازی کودکان دارند و سلاح‌های مخرب (غیرواقعی) در خود مخفی کرده‌اند و فریاد می‌کشند، تفنگ‌های لیزری که جرقه خشونت را در ذهن معصوم کودکان شعله ور می‌سازند، ماسک‌ها و صورتک‌هایی که از روی هنرپیشگان کارتون ساخته می‌شوند، دوچرخه‌ها و موتورسیکلت‌هایی که پا را از خیالات کودکان فراتر نهاده‌اند و اسباب بازی‌های متنوع دیگر که از تخیلی خشن در ضمیر ناخودآگاه کودکان به وجود می‌آورند. کشور ما دچار بلایی به نام واردات اسباب بازی شده است که نه ابزار آموزشی‌اند و نه ابزار سرگرمی.

سود آن‌ها برای تولیدکنندگان خارجی و فروشندگان و ضررشان برای خانواده‌ها است. سازندگان این گونه اسباب بازی‌ها ابزاری را تبلیغ می‌کنند که براننده‌ی تاریخ اجتماعی آنان است نه کودکان معصوم ما که صفحات تاریخشان سرشار از ارتباط عاطفی و آموزش ملی است؛ البته هیچ کس نمی‌تواند منکر فناوری باشد؛ اما فناوری در پزشکی و فیزیک و مسائل

۱- ویلیام گاردنر، جنگ علیه خانواده، ترجمه: معصومه محمدی، قم، دفتر مطالعه و تحقیقات زنان چاپ دوم، ۱۳۸۷، صص ۲۲۳، ۲۱۷.

۲- www.afsaranjavan.jang.narm

فضایی خاصیت مثبتی دارد نه در پرورش منفی ذهن و خلاقیت کودکان و اگر اسباب بازی‌های ملی ما روحیه و استعداد کودکانمان را شکوفا می‌کند، اسباب بازی‌های پیشرفته غربی عکس آن را انجام می‌دهند.^۱

بازی‌های رایانه‌ای سلاح پیشرفته‌ی ناتوی فرهنگی در بین کودکان و نوجوانان

در جهان امروز یکی از فرهنگ سازترین وسایل ارتباطی، رایانه و بازی‌های رایانه‌ای است که یکی از پر استفاده ترین راه‌های دشمن در جهت القای تفکرات خود به مردم می‌باشد.^۲ به خصوص به کودکان و نوجوانان که به عنوان آینده سازان جامعه محسوب می‌شوند، می‌باشد. بازی‌های رایانه‌ای به دلیل وجود برخی ویژگی‌هایی چون رضای هیجان جویی، تنوع طلبی، کنجکاو، ماجراجویی و ... از محبوبیت ویژه‌ای نزد کودکان و نوجوانان برخوردارند اما این بازی‌ها ویژگی‌های دیگری نیز دارند. از جمله اعتیاد به آنها، ابتدال و بی بند و باری، سیاست بازی‌های غیرمربوط به کودکان در این بازی‌ها؛ بیشتر بازی‌های رایانه‌ای، علاوه بر مشکلات اخلاقی، بر اساس سیاست خاصی ساخته می‌شوند؛ کشورهای سازنده‌ی این بازی‌ها، با شناختی که از بازار فراگیر خود دارند، مقاصد سیاسی را از سوی دولت‌ها و صهیونیسم بین الملل به آنها تحمیل می‌شود، در بازی‌های خود می‌گنجاند، آنها مقاصد سیاسی خاصی را به نوجوانان جهان دیکته می‌کنند و از سنین پایین آنها را تحت آموزش خود قرار می‌دهند.^۳

به عبارتی بهتر رایانه و بازی با آنها را نباید در طبقه‌ی اسباب بازی به حساب آورد زیرا رایانه اطلاعات می‌دهد و باعث پرورش ذهن کنجکاو کودک می‌شود، اگر انتخاب همین رایانه بدون آگاهی باشد، سرگرمی و آموزش مثبت به دنبال نخواهد داشت، بلکه وسیله‌ای است که فقط ذهن مشتاق کودک را از فهمیدن دنیای اطراف دور می‌کند.

کودکان با تصویرهای زیبا اما گول زننده‌ی رایانه‌ای پرورش می‌یابند، در حالی که شخصیت آنها، افزایش نمی‌یابد؛ بازی‌هایی را انتخاب می‌کنند که پدران و مادران قادر به کنترل آنها نیستند؛ اما کودکان به هر قیمتی خواهان داشتن آن هستند، این یعنی تخریب تدریجی روحیه‌ها و استعداد‌های نسل فردا که ما امروز آنها را کودکان خود می‌نامیم.

در بازی‌های رایانه‌ای همدم و همنشین و ترسیم آینده ضرورتی ندارد؛ حضور پدران و مادران، معلمان و معاشران در محیط زندگی‌شان در تصویرهای مبهم آنها نقش می‌بندد و کودکان با آنها هر طوری که روانشان تقاضا کند رابطه برقرار می‌کنند؛ رابطه‌ای که به سادگی روحیه‌ی ضعیف و حساس آنها را گول می‌زند و وارد دنیایی می‌کند که نه خیال‌ها و تصورات شیرین از زندگی در آن وجود دارد و نه خبری از یادگیری برقراری ارتباط با دیگران هست. این ثمره‌ی وارداتی است که ما ناآگاهانه برای به اصطلاح سرگرمی کودکانمان به درون خانه‌های آپارتمانی خود به ارمغان می‌آوریم. آیا کشورهای پیشرفته‌ی آسیایی مانند چین، کره، مالزی و ... هم به راحتی این گونه واردات را می‌پذیرند؟ چین کشوری است که حساسیت بسیاری در مورد ابزار وارداتی برای سرگرمی و آموزش کودکان خود دارد چرا ما این حساسیت را نداشته باشیم؟

نمونه‌هایی از چند بازی رایانه‌ای مخرب

بازی جهنم خلیج فارس: معروف به «یا مهدی» عهده دار هدف برنامه ریزی برای نسل آینده و ایجاد تنفر در آنان است. این بازی یکی از محصولات است که بعد از کنفرانس سال ۱۹۸۴ تل آویو تحت عنوان شیعه شناسی ساخته شد، در آن کنفرانس رمز بقای شیعیان دو موضوع عاشورای امام حسین علیه السلام و اعتقاد به مهدی علیه السلام بیان شد. شیوه‌ی بازی

^۱ - اداره ی کل دبیرخانه ی شورای فرهنگی، عمومی، پیامد های فرهنگی اسباب بازی، تهران، مؤسسه ی فرهنگ دانش، وزارت فرهنگ و ارشاد

اسلامی، ۱۳۸۷، ص ۳۲

^۲ - سمانه غلام زاده، اهداف و ترفند های غرب از تضعیف مهدویت، فصلنامه (مذهبی، اجتماعی): شمیم نرجس، مدرسه ی علمیه نرجس، ش ۶، بهار ۸۷، ص ۲۶

^۳ - وجهه، جهانشیری، آشنایی بیشتر با بازی های رایانه ای، خانواده ی قرآنی، مرکز مشاوره ی حوزه علمیه خراسان ش ۲۸، ۲۷، ۲۹، ص ۳

^۴ - پیامد های فرهنگی اسباب بازی، همان، ص ۱۴۷

بدین گونه است که کودک به جای قهرمان بازی که فردی است آمریکایی قرار می‌گیرد و باید با کشتن مسلمانان که با صدای نفرت آوری الله اکبر و یا مهدی می‌گویند؛ امتیاز به دست آورد و در نهایت به مراحل بالاتری رود و الا با غفلت از آنان کشته شده و امتیاز از دست داده و یا از بازی اخراج می‌گردد. این بازی بر اساس تز پاولف یا شرطی شدن کلاسیک در روانشناسی ساخته شده است کودک چنان می‌شود که با شنیدن الله اکبر و یا مهدی تیراندازی می‌کند و بالاخره در روح کودک بذر نفرت از این واژه کاشته می‌شود؛ تا روزی استکبار بتواند از محصول آن استفاده ببرد.

بازی شاهزاده ایرانی: این بازی در ایران به نام وزیر هندی معروف است. در این بازی فردی که لباس روحانی به تن دارد، دختری را به اسارت در آورده و نام وی جعفر است. شاهزاده‌ی جوانی از ایران تلاش می‌کند که دختر را از اسارت وی آزاد سازد. این شاهزاده به وسیله‌ی کودک هدایت می‌شود و بالاخره با پیروزی وی و شکست جعفر بازی به اتمام می‌رسد؛ نام جعفر، متأثر از امام جعفر صادق علیه السلام که شیعه بسیاری از معارف خود را از وی دارد انتخاب شده و بعد از کنفرانس تل آویو ساخته شده است.^۱

تغییر روابط محرم و نامحرم آسیبی به روح پاک جوان

یکی از مهم‌ترین زمینه‌هایی که دشمن در آن بسیار موفق بوده و هست حریم شکنی در روابط محرم و نامحرم می‌باشد؛ دشمن در این زمینه فعالیت‌های چشم‌گیری انجام می‌دهد و نتایج آن را هم به سرعت می‌بیند. همه‌ی ما به تعالیم والای اسلامی آشنایی داریم و همان طور که می‌دانیم، اسلام به ارزش فوق‌العاده‌ی پاکی و سلامت شخصیت دختر و پسر و لزوم رعایت حقوق فرد و جامعه در ارتباطها، نگاه‌ها، شنیدن‌ها و مکالمات مستمر تأکید دارد و به هیچ عنوان راضی نمی‌شود که حریم قدسی دختر خدشه بردارد یا پسر از دایره‌ی پاکی و عفت خارج شود، اما دنیای امروز، تحت تأثیر فرهنگ غربی، به نام آزادی، روح پاک جوانان دختر و پسر را سرگردان و گرفتار هیجان‌های بیهوده می‌کند، آزادی مورد نظر هم، به جای اینکه به شکستن استعدادها و فعالیت‌ها کمک کند، موجب هدر رفتن نیروها و استعدادهای شاداب جوانی شده، جوانان را از دایره‌ی زندگی و اندیشه متعادل خارج ساخته است. دشمن با انواع و اقسام ابزارها سعی بر این دارد که قبح رابطه محرم با نامحرم را فرو ریزد و رابطه دختر و پسر را امری عادی جلوه دهد برای نمونه شبکه‌ی من و تو از شبکه‌هایی است که نقش عمده‌ای در دامن زدن به روابط آزاد دختر و پسر دارد به گونه‌ای که کارشناس شبکه‌ی من و تو در نظراتش بیان کرد که پدر و مادرها نگران نشوند و نگویند که دخترمان با پسر مردم بیرون رفت، دختر شما با پسر مردم مثل یک خانم شایسته با یک آقای شایسته بیرون می‌روند و غذا می‌خورند و با هم صحبت می‌کنند. فکرتان جای بد نرود که این هاچه کارهایی می‌خواهند بکنند. این‌ها می‌خواهند بنشینند و با هم صحبت کنند و حتماً معنی‌اش این نیست که کارهای آن چنانی می‌کنند. گفتنی است در حالی که زنان غربی از لجام گسیختگی و بردگی جنسی به ستوه آمده‌اند و هیچ راهی را برای نجات خود نمی‌یابند شبکه‌ی من و تو تلاش می‌کند در قالب اظهارات کارشناسی فرهنگ ابتذال و بی بند و باری غربی که موجب از هم پاشیده شدن کانون خانواده شده است را به مردم ایران سفارش کند.^۲ این برنامه‌ی ماهواره‌ای نمونه‌ای کوچک از تلاش غرب برای ریختن قبح حیا و عفاف بین دختران و پسران جامعه می‌باشد، ناگفته نماند که شبکه‌ی فارسی وان، زمزمه و سایر شبکه‌های ماهواره‌ای نقش بسیار عمده‌ای را در این برنامه‌ی دشمن ایفا می‌کنند. علاوه بر فعالیت‌های دشمن در شبکه‌های ماهواره‌ای گاه سریال‌های خودمان نیز آب به آسیاب دشمن ریخته می‌شود و روابط دختر و پسر بسیار عادی جلوه داده می‌شود. از جمله اینکه در برخی سریال‌های تلویزیونی، سریال و فیلم نامه پیرامون عشق‌های زمینی می‌چرخند و سراسر سریال، نگاه‌های هوس آلود دختر و

۱- سمانه غلام زاده، همان، ص ۲۶

۲- گروه نویسندگان حدیث زندگی، جوان، هیجان خویشتن داری قم، دار الحدیث، ۱۳۸۵ ص ۴۲

۳- www.rasekhoon.net

پسر به دنبال یکدیگر است و به طور معمول از ابتدای فیلم و سریال می‌توان فرود و فراز آن را حدس زد این گونه سریال‌ها و برنامه‌های تلویزیونی تشویق آشکار به هوس رانی و نظر بازی است و این دقیقاً یعنی تضاد با دین و مقابله با آموزه‌های اسلامی که حیا و عفت را برای زن و مرد از هر چیز ضروری تر می‌داند ولی متأسفانه کاری که سریال‌های تلویزیونی می‌کنند لباس حیا از زنان و غیرت از مردان می‌باشد و اشاعه و ترویج فرهنگ بی‌حیایی و دوستی دختر و پسر است.

راهکارهای مقابله با ناتوی فرهنگی در خانواده‌های مذهبی

همان گونه که در بحث مربوط به اقدامات دشمن در ناتوی فرهنگی، حوزه‌های دخالت و توطئه‌ی آن تقسیم بندی گردید و به تناسب هر یک راه‌های ورود دشمن مشخص شد در بحث مبارزه با دشمن نیز باید همین حوزه‌ها بررسی شود تا راه‌های مبارزه با ناتوی فرهنگی در درون این حوزه‌ها جستجو گردد، اما قبل از پرداختن به ارائه راه‌های مبارزه، بهتر است به این نکته اشاره شود که مبارزه با دشمن، به یک از خودگذشتگی تمام عیار در عرصه قدرت نیازمند می‌باشد و باید صاحبان قدرت به آن تن دهند زیرا اگر به این واقعیت رسیده‌ایم که، دشمنی وجود دارد که تمامیت موجودیت ما را در داخل و خارج مورد تهدید قرار داده و الزام به مبارزه با آن را با گوشت و پوست خود احساس نموده‌ایم باید به این حتمیت در کار نیز دست یافته باشیم که نمی‌توان تنها با شعار، به جنگ با دشمن رفت و پیروز از آن بیرون آمد بلکه برای رسیدن به پیروزی باید از هر آنچه که ما را از مردم دور می‌سازد و یا مانع از پیدایش پیوندهای ارتباطی محکم بین حکومت و مردم می‌گردد دوری نمائیم و با تن دادن به اصلاحاتی در برداشت از قدرت و اعمال مدیریت اجرایی، راه‌های ورود دشمن و مبارزه با آن را بشناسیم و با اقدام به مبارزه‌ای که در آن می‌بایست با تمام هیبت وارد میدان شد، دشمن را به عقب نشینی و فهم صلابت جامعه معتقد نمائیم. اهم این اقدامات عبارتند از:

۱- ضرورت مقابله با ناتوی فرهنگی و پیدایش چهره‌ی فرهنگی کشور

پیدایش چهره‌ی فرهنگی کشور یکی از راه‌های مبارزه با ناتوی فرهنگی است، مقام معظم رهبری در این رابطه از سال‌های دور همواره با تاکید بر خطر تهاجم فرهنگی به مفهوم یک تلاش برنامه ریزی شده و سلطه استکبار جهانی و صهیونیسم بین المللی تأکید داشته و در دیدارشان با کارگزاران نظام، موضوعی تحت عنوان پیرایش چهره فرهنگی کشور مطرح کردند. دولت و مجلس اصول گرا و همه‌ی دستگاه‌ها و سازمان‌ها را دعوت به تحقق این امر نمودند و فرمودند: دولت و دستگاه‌های فرهنگی باید پایه‌های ایمان روشن بینانه و به دور از خرافه را در ذهن نسل جوان تقویت و ایمان به دین، انقلاب، استقلال کشور و آینده‌ای روشن را در دل و ذهن مردم استوار کنند. که بدون توجه جدی به هویت فرهنگی انقلاب، دست یابی به سایر اهداف میسر نیست و انقلاب اسلامی یک حرکت فرهنگیست، اما متأسفانه در سال‌های گذشته فرهنگ در بین سیاست گذاران مغفول بوده و این افراد با طرح بهانه‌هایی چون وجود جنگ تحمیلی، توسعه‌ی سیاسی و سازندگی، توجهی به فرهنگ نداشته‌اند این کار باعث فرار مسئولان از اتهام جدی به فرهنگ شد.^۱ با توجه به سخنان مقام معظم رهبری توسعه بدون توجه به موضوعات انسانی و اجتماعی توسعه‌ای ناقص است و پیرایش چهره‌ی فرهنگی کشور هم مستلزم یک عزم جدیست و تهاجم فرهنگی با تحمیل باورها، اخلاقیات و هویت جعلی و غیر اسلامی و استکباری همراه است و سعی می‌کنند با استفاده از برتری‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی خود به مبانی و افکار و ارزش‌های ملت‌ها هجوم بیاورند.

۲- روش و شیوه‌های مبارزه با ناتوی فرهنگی در خانواده در اسلام

اولین و مهم ترین و در عین حال موثرترین اقدام در جهت مقابله با تهاجم فرهنگی در خانواده‌های مذهبی رعایت تقوای الهی از سوی اعضای خانواده است. اگر فرهنگ خدا ترسی و خدا را حاضر و ناظر دیدن، در میان آن‌ها رشد پیدا کند، مطمئناً چنین خانواده‌ای هیچ گونه آسیبی از دشمن نخواهد دید.

^۱ - داوود حسینی، روابط سالم در خانواده، قم، بوستان کتاب، چاپ نوزدهم، ۱۳۸۶، ص ۱۹۴

^۲ - محمدرضا سنگری، مجموعه‌ی مقالات ناتوی فرهنگی، تهران، خورشید باران، ۱۳۸۷، ص ۲۱۵

تقوا پیشگی یعنی مبارزه با شیطان، چرا که مبارزه با نفس دشمن درون مهم تر از مبارزه با دشمن بیرونیست. اگر والدین و مسئولین حکومت اسلامی سعی کنند تا روح تقوا پیشگی را در خانواده‌ها رواج دهند و انسان‌های متقی تربیت نمایند هیچ عاملی نمی‌تواند به آن خانواده آسیبی برساند.

۳- زمینه‌های ایجاد تقوای الهی در خانواده‌ها

تقوای الهی بزرگترین حربه جهت مقاومت و ایستادگی در برابر حربه‌های دنیاسی کفر است و برای داشتن تقوا باید زمینه‌های آن را فراهم نمود در ذیل زمینه‌های ایجاد تقوای الهی عنوان می‌شود.

رعایت ضوابط و آداب نگاه کردن: اگر والدین در نگاه کردن مراعات احکام شرعی را نکنند، با توجه به اینکه نگاه حرام موثرترین ابزار گناه و باعث سقوط ارزش‌های اخلاقی است و فاصله بین نگاه و گناه بسیار کم است و باعث می‌شود که فرزندان نیز از آنها الگوبرداری نمایند. خداوند تبارک و تعالی در مورد نگاه کردن به نامحرم ابتدا به مردان مؤمن می‌گوید: «وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ» و سپس به زنان می‌فرماید: «وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ». اگر تربیت فرزندان اسلامی و بر اساس ارزش‌های اخلاقی باشد تربیت یافتگان آن تربیت در این گونه موارد بر اساس موازین شرعی عمل نموده و مرتکب گناه و معصیت نمی‌شوند و در نتیجه به دنبال گناهان دیگر نیز صورت نمی‌گیرد.^۱

رعایت ضوابط و آداب سخن گفتن: یکی دیگر از زمینه‌های ایجاد تقوای الهی که در حفظ و سلامت خانواده بسیار موثر می‌باشد، رعایت آداب سخن گفتن افراد نامحرم با یک دیگر است. خداوند تبارک و تعالی در قرآن مجید می‌فرماید: «يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا». خداوند زنان را در این آیه از اینکه در هنگام سخن گفتن با مردان، با نرمی و نازکی کلام، سخن بگویند نهی فرموده است زیرا در این صورت ایجاد شک و تهمت و برانگیختن شهوت در مردانی می‌شود که مریض القلب هستند اگر والدین در خانواده این مسائل را رعایت نمایند باعث ایجاد فضای معنوی در خانواده شده و فرزندان با این روحیه تربیت می‌شوند.

مراعات ضوابط و آداب لباس پوشیدن: طریقه لباس پوشیدن مردان و زنان در جامعه اسلامی از جمله امور مهمی است که اگر موازین شرعی در آن رعایت شود بسیاری از گناهان و فسادهای بعدی ایجاد نمی‌شود. در آیات و روایات، تأکید زیادی بر نحوه‌ی صحیح پوشش شده است و همان طور که قبلاً گذشت از پوشیدن لباس‌های تنگ و نازک و لباس‌های شهوت نهی شده است. لذا والدین با تبعیت از این فرامین و توجیه صحیح فرزندان در این راستا می‌توانند عامل حفظ صحت و سلامتی جامعه از امراض روحی و فسادهای اخلاقی می‌گردند.

اشاعه‌ی فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر:

یکی از زمینه‌های مبارزه با ناتوی فرهنگی در خانواده‌های مذهبی نهادینه کردن فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد. امر به معروف و نهی از منکر عاملی است تا رفتارها و گفتارهای انسان‌ها را تحت یک ضابطه و قانون درآورد تا از اثرات منفی و ناشایست رفتار و گفتار دیگران جلوگیری به عمل آورد.^۲ زمانی که اشاعه‌ی فحشاء کارهای زشت، رو به فزونی و روی آوردن به کارهای پسندیده و خیر رو به کاهش و سستی نهد، در این مرحله امر به معروف و نهی از منکر که از مهم ترین واجبات و ضروریات دین است، بهترین وسیله برای جلوگیری از ناتوی فرهنگی است. لذا بر اساس روایات معصومین والدین مأمور به امر به معروف و نهی از منکر فرزندان در دوران تربیت آن‌ها به شیوه‌ی

^۱ - نور (۲۴): آیه ۳۰ و ۳۱

^۲ - عباس، فیروزی، ریشه یابی جنگ نرم در تهاجم فرهنگی، تهران، شکوفه یاس، چاپ اول، ۱۳۸۹، ص ۱۹۶

^۳ - احزاب (۳۳): آیه ۳۲

- اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، نقش امر به معروف و نهی از منکر در رویارویی با تهاجم فرهنگی و سازندگی آن، بی تا، بی جا، ص ۴

صحیح شده‌اند تا بدین وسیله با روشننگری نسبت به معروف‌ها و منکرها راه هدایت را بر فرزندان نشان دهند و آن‌ها را در مسیر صحیح هدایت نمایند.

نتیجه‌گیری

دشمن همواره با سنگ اندازی‌های خود قصد بر این داشته است جلوی هرگونه پیشرفتی را در جامعه اسلامی بگیرد. چه از جنگ تحمیلی گرفته و کودتای مخملی و حال با ناتوی فرهنگی خود و اکنون با تحریم‌های اقتصادی خود، ولی اینجا وظیفه تک تک افراد جامعه است که بصیرت خود را در زمینه‌های مختلف سیاسی و فرهنگی افزایش دهند و هر کدام سربازی باشند در مقابله با سنگ اندازی‌های دشمن.

یکی از مهم‌ترین هدف‌های دشمن خانواده‌های مسلمان می‌باشد و به هر وسیله‌ای سعی بر این دارد که این سنگ را واژگون نماید و اهداف خود را در زمینه دست اندازی به فرهنگ اصیل اسلامی، جامعه‌ی عمل‌پوشاند و در این راه از مرموزانه‌ترین و پیچیده‌ترین برنامه‌ها استفاده می‌نماید.

دوران جوانی، دوران کار و تلاش، صحنه‌ی شور و هیجان و عرصه‌ی خستگی ناپذیر سازندگی است. دوران درخشندگی و فروغ زندگی است. جوان قلب تپنده‌ی حیات و مغز همیشه فعال زندگی است. اگر در کشوری نیروی جوان آن پویا و سازنده نباشد آن کشور دچار عقب افتادگی و رکود می‌شود. ناتوی فرهنگی کاری است که دشمن اکنون با این هدف در ایران انجام می‌دهد. هدف از هجمه‌های فرهنگی چیزی جز در دست گرفتن فرهنگ غالب کشور یعنی اسلام نیست چون اسلام برای آن‌ها سدی است نفوذ ناپذیر. ناتوی فرهنگی به سلسله اقدامات نرم افزاری به کمک سخت افزارها را گویند که هدف آن تسلط بر فرهنگ غالب و سنتی و تغییر فرهنگ خودی است. برنامه دشمن برای خانواده‌های مذهبی که تعالیم الهی در آن نهادینه شده است گرفتن تدریجی ارزش‌ها می‌باشد. تغییر نوع پوشش، تغییر روابط محرم و نامحرم، بالابردن سطح توقعات در زندگی و جایگزین نمودن تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی به جای قناعت و ساده زیستی، تغییر در روابط افراد فامیل و قطع صلح رحم و اکتفا به پیامک و تلفن برای احوال‌پرسی، هدایت کردن اعضای خانواده به سوی مشغولیت‌های شخصی مانند سرگرم شدن با رایانه و تلفن همراه و آلات لهو و لعب، تغییر حد و حدودها و حفظ حریم‌ها در روابط افراد خانواده با رواج دیدگاه آزادی و استقلال فرزندان و متحجر بودن والدین و عدم درک فرزندان از جمله تاثیرات ناتوی فرهنگی است. و از علل و عوامل تاثیر ناتوی فرهنگی، جو سازی و شایعه پراکنی، القای یأس و ناامیدی، ایجاد حس خود کم بینی و خود باختگی، ساده اندیشی و سطحی نگری و... می‌باشد.

جامه برای پیشگیری و نجات از ناتوی فرهنگی نیازمند راهکارهای است که از مهمترین این راهکارها تکیه بر فرهنگ اصیل و اسلامی و خودباوری فرهنگی و انزجار و نفرت از فرهنگ بیگانه، و نهادینه کردن فرهنگ اسلامی، جایگزین کردن تولیدات داخلی به جای تولیدات و ساخته‌های بیگانه، آموزش ساده زیستی و زندگی همراه با قناعت به زوج‌های جوان، آموزش عملی و تئوری آموزه‌های اسلام به کودکان از ابتدای طفولیت و... است که مطمئناً بدون کمک همیاری تمام اقشار جامعه امکان پذیر نخواهد بود. که ووظایف نهادها و اقشار مختلف در این نبرد و عرصه فرهنگی مشخص شده است و این وظیفه مسئولان و برنامه ریزان کشور است که هوشیاری خود را در این زمینه افزایش دهند و جلوی این تاخت و تازها را با اعمال قوانینی بگیرند.

پیشنهادات

۱. ارائه‌ی دورنمایی از خانواده‌های از هم گسیخته‌ی جوامع غیر مذهبی برای عبرت گرفتن خانواده‌های مسلمان
۲. نهادینه کردن باورهای دینی در بین خانواده‌ها
۳. مانوس و مألوف شدن پدران و مادران با فرزندان به خصوص نوجوانان
۴. نظارت اساسی بر سیستم آموزش و پرورش و آموزش عالی
۵. مانوس شدن حوزویان با دانشگاهیان
۶. امر به معروف و نهی از منکر به زیباتری شکل در جامعه اسلامی

منابع و مأخذ

۱. قرآن کریم
۲. اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان، نقش امر به معروف و نهی از منکر در رویارویی با تهاجم فرهنگی و سازندگی آن، بی جا، بی تا
۳. احمدی، مجتبی و دیگران، از تهاجم فرهنگی تا جنگ نرم، تهران، سازمان بسیج مستضعفین، چاپ اول، ۱۳۸۸
۴. اداره‌ی کل دبیرخانه‌ی شورای فرهنگی عمومی، پیامدهای فرهنگی اسباب بازی، تهران، مؤسسه‌ی فرهنگ و دانش، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸
۵. ارفع، سید کاظم، خانواده در مکتب قرآن و اهل بیت، تهران، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان، چاپ ششم، ۱۳۸۳
۶. اسماعیلی یزدی، عباس، فرهنگ تربیت، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ اول، ۱۳۸۲
۷. اسماعیلی، بابک، نبرد نرم در بستر دموکراسی، تهران، درک نو، چاپ اول، ۱۳۸۸
۸. اکبری، محمدرضا، تحلیلی نو از حجاب در عصر حاضر، پیام عترت، چاپ چهارم، ۱۳۷۷
۹. -----، حجاب در عصر ما، پیام آذر، چاپ سوم، ۱۳۸۳
۱۰. آذر، رسول، بازی و اهمیت آن در یادگیری، تبریز، احراز، چاپ اول، ۱۳۷۳
۱۱. تقوی، سید رضا، تأملات فرهنگی، تهران، نخیل، چاپ اول، اسفند ۱۳۸۴
۱۲. جیمز، ویلیام، دین و روان، ترجمه‌ی مهدی قائنی، قم، دارالفکر
۱۳. حاج علی اکبری، محمد جواد، مطلع عشق، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، سال ۱۳۹۲
۱۴. حسینی، اکرم، معنانشناسی خانواده، کتاب زنان، شماره ۲۶، ۱۳۸۴
۱۵. حسینی، داوود، روابط سالم در خانواده، قم، بوستان کتاب، چاپ نوزدهم، ۱۳۸۶
۱۶. خدایی، زبیده، خدایا چه بخورم، قم، نگاران نور، چاپ پنجم، ۱۳۸۸
۱۷. درویر، پیترون، شومانشی، رسانه، جنگ، ترور، اصغر افتخاری، عسگر قهرمانپور، دفتر مطالعه بین المللی مبارزه با تروریسم، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۸
۱۸. دفتر عقیدتی سیاسی، فرماندهی معظم کل قوا، ستیز با تهاجم فرهنگی غرب، تهران، نشر رامین، چاپ دوم، ۱۳۷۵
۱۹. دفتر مقام معظم رهبری، حدیث ولایت (مجموعه رهنمودهای مقام معظم رهبری)، تهران مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۶
۲۰. رجبی، عباس، حجاب و نقش آن در سلامت روان، قم، مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۲۱. رنجبران، داوود، جنگ نرم، تهران، نشر ساحل اندیشه، چاپ اول، ۱۳۸۸
۲۲. سنگری، محمدرضا، مجموعه‌ی مقالات ناتوی فرهنگی، تهران، خورشید باران، ۱۳۸۷
۲۳. شریف قریشی، باقر، نظام خانواده در اسلام، مترجم لطیف راشدی، تهران، چاپ و نشر بین الملل، چاپ سوم، ۱۳۸۶، ص ۳
۲۴. صفایی مقدم، مسعود، مبانی تربیت از نگاه امام سجاد علیه السلام، اهواز، رسش، چاپ اول، ۱۳۸۶
۲۵. عاملی، سیدرضا، مطالعات تلفن همراه، تهران، سمت، چاپ اول، ۱۳۷۸
۲۶. عمرانی، سید ابوالحسن، اسلام و هنرهای زیبا، قم، بوستان کتاب، چاپ اول، ۱۳۹۰
۲۷. فیروزی، عباس، ریشه یابی جنگ نرم در تهاجم فرهنگی، تهران، شکوفه‌ی یاس، چاپ اول، ۱۳۸۹
۲۸. قریشی، سید علی اکبر، القاموس القرآن، تهران، دارالکتاب اسلامی، ۱۳۵۲، ج ۵، ص ۱۰۵
۲۹. کلانتری، علی اکبر، الگوی مصرف، قم، بوستان کتاب، چاپ سوم، ۱۳۸۸
۳۰. گاردنر، ویلیام، جنگ علیه خانواده، معصومه محمدی، قم، دفتر مطالعه و تحقیقات زنان، چاپ دوم، ۱۳۸۸

۳۱. لطیفی پاکده، لطفعلی، ناتوی فرهنگی و براندازی نرم، قم، زمزم هدایت، ۱۳۸۹
۳۲. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، جلد ۱۰۰، تهران، المكتبه الاسلامیه، ۱۴۰۴ ق
۳۳. مروجی طبرسی، محمد جواد، جوان از منظر معصومان علیه السلام، بوستان کتاب، قم، چاپ دوم، ۱۳۸۸
۳۴. مصباح یزدی، محمد تقی، تهاجم فرهنگی، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، چاپ ۵، بهار ۱۳۸۰
۳۵. -----، تهاجم فرهنگی، قم، مدرسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی، چاپ دوم، ۱۳۸۷
۳۶. مطهری، مرتضی، مسئله‌ی حجاب، انتشارات صدرا، بهار ۱۳۶۸
۳۷. -----، یادداشتهای استاد مطهری، تهران، صدرا، ج ۱، چاپ سوم، ۱۳۸۵
۳۸. مظفری، اکبر، باربی، پژوهش در عروسک آمریکایی باربی، قم، سلمان فارسی، چاپ پنجم، ۱۳۸۱
۳۹. معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه، سخن یار، ج ۲۰، تهران، اسوه، چاپ اول، ۱۳۸۶
۴۰. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، تهران، انتشارات اشجع، چاپ چهارم، ۱۳۸۸
۴۱. مکارم شیرازی، ناصر، پیام قرآن (اخلاق در قرآن)، قم، علی ابن ابی طالب، چاپ پنجم، ۱۳۸۷
۴۲. -----، جمعی از نویسندگان، تفسیر نمونه، ج ۱۴، ۱۷، ۱۳، تهران، دارالکتب اسلامیه، چاپ سی و سوم، ۱۳۸۸
۴۳. موسوی خمینی، سید روح الله، صحیفه نور، قم، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ ۵
۴۴. میشل، جرج، معماری جهان اسلام (تاریخ و مفهوم اجتماعی آن)، ترجمه یعقوب آژند، تهران، مولی، چاپ دوم، ۱۳۸۸
۴۵. نکویی سامانی، مهدی، دین و فرآیند جهانی شدن، قم، بوستان کتاب، چاپ اول، ۱۳۸۶
۴۶. هدایت خواه، ستار، تهاجم فرهنگی، بی جا، معاونت پرورشی، اداره‌ی کل آموزش و پرورش خراسان، چاپ اول، ۱۳۷۱

فهرست مجلات

۱. امیری، سپننا، زندگی ایرانی در قابهای لوکس هفته نامه پنجره، سال اول، ش ۲۴، ۱۳۸۸
۲. حوزه علمیه خراسان، فرهنگ بصیرت، ش ۲ و ۳، تابستان ۹۰
۳. سمانه غلام زاده، اهداف و ترفندهای غرب از تضعیف مهدویت، شمیم نرجس، مدرسه علمیه نرجس، ۱۳۸۷ ۶، بهار ش
۴. گروه نویسندگان حدیث زندگی، جوان، هیجان، خویشتن داری، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۵
۵. معاونت فرهنگی و امور دانشجویی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، دفتر فرهنگی، تربیتی، مرکز حوزه
۶. مؤسسه نسیم فاطمی، تاریخچه باربی، اکسیر مسموم، ویژه نامه جنگ نرم، مرداد ماه ۱۳۸۹
۷. وجیهه جهانشیری، آشنایی بیشتر با بازی‌های رایانه‌ای، خانواده قرآنی، مرکز مشاوره حوزه علمیه خراسان، ش ۱۹، ۲۷ و ۲۸

www.tebyan.net

www.shafaf.net

www.rasekhooon

www.afsaran.javan.jangnarm.net

www.farsi.khamenei.ir

www.basirat.ir